

ATIDĖJO DEL KINIJOS SVARBIUS DEBATUS

VLIKO PIRM. DR. VALIŪNO KELIONĖ

Dr. J. K. Valiūnas, Vliko Pirmininkas, apie septynias savaites lankėsi užsienio kraštuose, š. m. spalio 29 d. plačiai painformavo apie savo kelionę Vliko Taryba.

Žymi politinė kaita pasauly

Dr. Valiūnas pabrėžė: pastaruoju metu pasaulyje įvyko žymi ir net lemtingų politinių pasikeitimų ar įvykių, kurie galės turėti nemažą reikšmės ir Lietuvos laisvės reikalui. Tos politinės kaitos ryškesnieji bruožai būtų tie: a. komunistinės Kinijos įsileidimas į Jungtines Tautas ir dėl to atsiradimas galimybių jai turėti didelę įtaką pasaulio politikoje; b. sutarimas Vakarų Berlyno reikalu ir dėl to galimybė ratifikuoti pernai, rugpjūčio 12 d. Vakarų Vokietijos su Sovietų Sąjunga pasirašytą sutartį, c. Europoje sovietų išpopuliarinta vadinamos Europos Saugumo Konferencijos mintis ir ryšium su ja kilusi baimė dėl Sovietų Sąjungos didesnio įsigejimo Europoje, d. didelis Sovietų įtakos sustiprėjimas Lenkijoje, e. pastarasis Prancūzijos ir Sovietų Sąjungos susitarimas Paryžiuje bei kiti įvykiai.

Su kai kuriais šių įvykių dr. Valiūnui teko susidurti jam apsilankius bei turėjus pasikalbėjimus Vokietijoje, Šveicarijoje, Italijoje ir Ispanijoje.

Vakarų atsparumas sovietams

Iš kitos pusės, pagal dr. Valiūną, didžiosios Europos valstybės — Anglija ir Prancūzija reikią ir didesnę atsparumą Sovietų atžvilgiu. D. Britanijos vyriausybė griežtai pareikalavus, Sovietai turėjo atsaukti iš Anglijos daugybę savo agentų — šnipų, gi pati D. Britanija spalio mėn. pabaigoje nutarė įsijungti į Europos Bendrąją Rinką, gi Prancūzija, Paryžiuje viešėjus L. Brežnevui, nesutiko pasirašyti draugiškumo sutarties su Maskva, nors Brežnevas jos netik aiškiai norėjęs, bet ir tikėjėsi.

Pasikalbėjimai Romoje

Vliko pirmininkas dr. Valiūnas, lankydamasis Romoje, kalbėjosi su Diplomatijos šefu St. Lozoraičiu ir su Lietuvos Pasitvirtybės prie Vatikano sekretorium St. Lozoraičiu J. P. Pasikalbėjimai daugiausia lietė 1972 ar 1973 m. galinčią įvykti Europos Saugumo Konferenciją, kurią Prancūzijos užsienio reikalų ministras R. Schuman yra apibūdinęs "konferencija bendradarbiavimui ir saugumui aptarti".

Pasitarime Romoje buvo aptarti mūsų rūpesčiai bei vykdomi minėti konferencijai pasirošimai. Beje, Vliko Pirmininkas, lankydamasis Europoje dar š. m. kovo ir birželio mėnesiais, turėjo šiuo specifiniu Konferencijos klausimu pasitarimus su Lietuvos Diplomatijos šefu St. Lozoraičiu. Sutarta: Vliko Valdyba ir Diplomatijos šefas paruoš savo memorandumo projektus, iš kurių bus paruoštas vienas memorandumas. Jį paruošus, pasitarimo dalyviai, Lozoraitis su Valiūnu, drauge apilankytų vyriausybės tu laisvųjų kraštų, kurie minėtoje konferencijoje dalyvaus ir joms išdėstytų Lietuvos reikalavimus bei įteiktų ne tik memorandumą, bet ir kitą reikalingą medžiagą.

Neabejojama, kad laisvojo pasaulio lietuviai šiuos mūsų žygius parems piniginiai bei kitomis priemonėmis, juo labiau, kai minėtoje konferencijoje, šalia kitų klausimų, galės būti sprendžiamas, ilgam laikui, ir Lietuvos likimas. Žygių šiuo klausimu sutarta derinti su Latvijos ir Estijos diplomatais bei latvių, estų globalinės paskirties organizacijomis. Lankymosi Romoje metu Romos lietuvių dviasikiška suorganizavo ne tik gražų priėmimą dr. Valiūnui, bet ir rimtą konferenciją mūsų okupuoto krašto religiniais bei politiniais klausimais.

(B. d.)

IŠ VISO PASAULIO

WASHINGTONAS. — Atominių bandymo Aliaskoje priešinkai kreipėsi į Aukščiausiąjį Teismą, prašydami uždrausti tą bombą sprogdinti. Jie tvirtina, kad sprogdimas po žeme gali sukelti žemės drebėjimą, dides bangas, gali pakenkti žuvmis ir ruoniams šiaurės rytų Ramiajame vandenyne.

NEW YORKAS. — Jungtinės Tautos paskelbė, kad pasaulio valstybės ginklams išleidžia per metus 200 milijonų dolerių. Apie 80% tos sumos išleidžiančios šešios valstybės: Amerika, Sov. Sąjunga, V. Vokietija, Kinija, Prancūzija ir Britanija.

JERUZALĖ. — Izraelyje lankosi keturi Afrikos valstybių prezidentai: Kameruno, Senegalio, Nigerijos ir Zaire (Kongo). Jie ragina Izraelio vyriausybę atitraukti kariuomenę iš arabų žemių.

BONA. — Vakarų Vokietija skelbia, kad rugsėjo mėn. ji turėjo užsienio prekybos balanso perteklių 809 mil. dol.

NEW YORKAS. — NYTimes laikraštis, komentodamas du paskutinius Nobelio premijos laureatus, sako, kad jie yra "Hitlerio dovana laisvam pasauliui". Daug gerų mokslininkų pabėgo nuo nacių, išlikę Vakaruose ir praturtino juos savo žiniomis ir moksliniais tyrinėjimais. Tie emigrantai padėjo paruošti naują Amerikos, Britanijos ar Kanados mokslininkų kartą. Jie su kaupu atsilygino juos priėmusiems kraštams.

NEW YORKAS. — JT gen. sekretorius U Thantasis serga skilvio žaizda, kuri kraujuoja ir nusilpnino jo kūną.

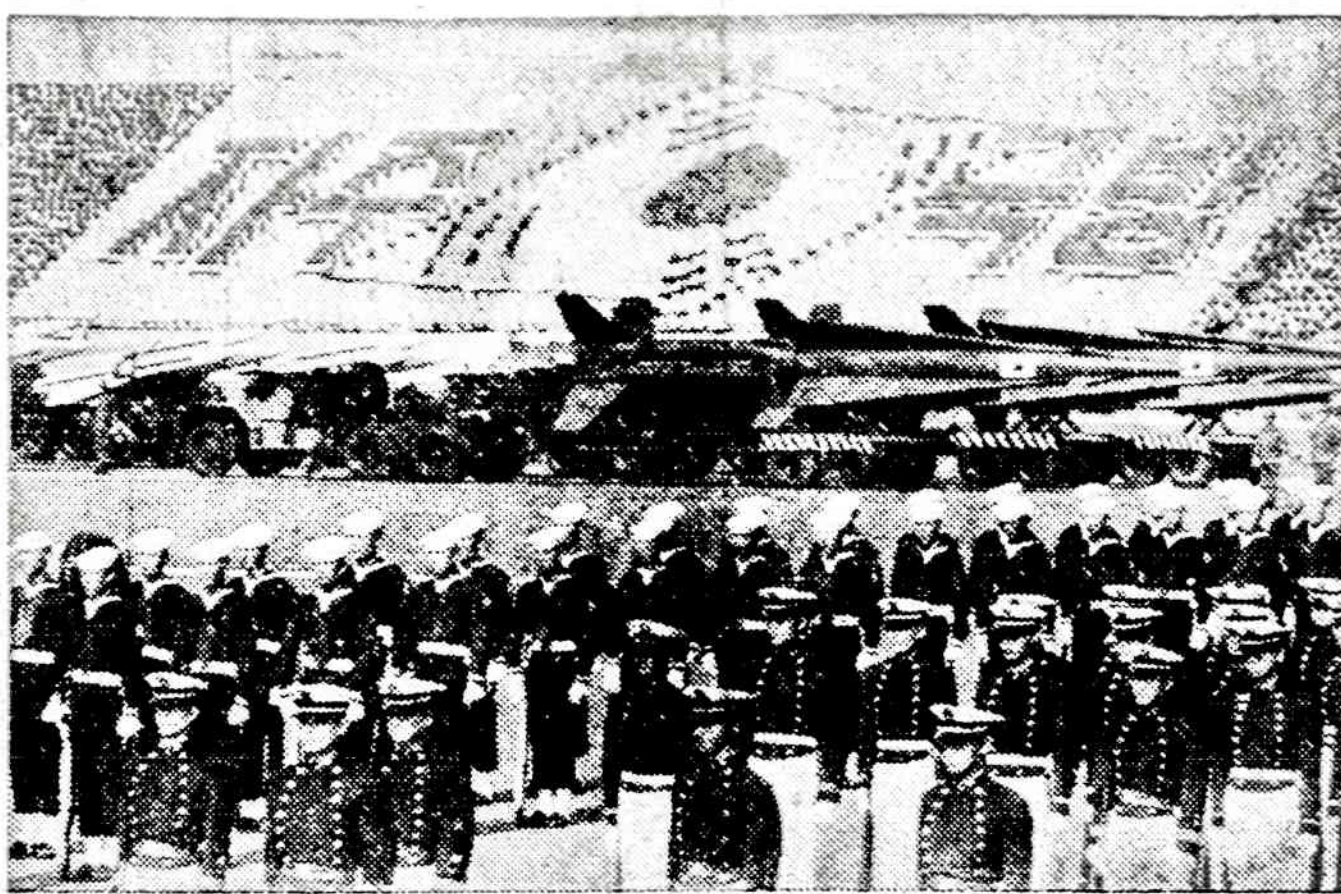
BEIRUTAS. — Pirmą kartą Libanas, kuris ginklus pirkdavo iš Vakarų, susitarė su Sovietų Sąjunga, iš kurios Libano kariuomenė gaus automašinių, sunkvežimių ir artilerijos pabūklų.

WASHINGTONAS. — Valstybės sekr. Rogers pareiškė, kad amerikiečiai, norėdami gauti užsienio pasą, turės duoti ištikimybės Amerikai prisaiską.

SANTA MONIKA. — Sunkvežimui 1969 m. rugsėjo 3 d. pervažiuojant ir užmušus vienintelį Eugene Friedman sūnų, Friedman po aštuonių mėnesių nušovė sunkvežimio vairuotoją. Prokuroras reikalavo jį nubausti mirties bausme, tačiau teismas nubaudė jį trimis metams lygtinai. To negana, jis gavo iš sunkvežimio bendrovės 125,000 dol. ieškinį už sūnaus netekimą.

gius parems piniginiai bei kitomis priemonėmis, juo labiau, kai minėtoje konferencijoje, šalia kitų klausimų, galės būti sprendžiamas, ilgam laikui, ir Lietuvos likimas. Žygių šiuo klausimu sutarta derinti su Latvijos ir Estijos diplomatais bei latvių, estų globalinės paskirties organizacijomis. Lankymosi Romoje metu Romos lietuvių dviasikiška suorganizavo ne tik gražų priėmimą dr. Valiūnui, bet ir rimtą konferenciją mūsų okupuoto krašto religiniais bei politiniais klausimais.

(B. d.)

Pietų Korėjos kareiviai kariuomenės 23 metų sukakties parado metu. Už išrikiuotų kareivių pravežamos moderniosios raketos.

Egiptas daro svarbius nutarimus

KAIRAS. — Egipto gynybos taryba, aukščiausias karinių reikalų organas, pradėjo svarstyti, kurie, kaip stebėtojai mano, turės atsakyti į klausimą: karas ar taika. Prezidentas Sadat kelis kart pabrėžė, kad dar šių metų paskutiniiais mėnesiais bus padarytas svarbus nutarimas.

Derybos dėl Amerikos pasiūlymo atidaryti Suez kanalą nutruko. Izraelis nesutinka pasitraukti nuo kanalo tiek, kiek Egiptas reikalauja. Izraelis reikalauja iš Amerikos lėktuvų ir grasiną, jų negavęs, nesiderėti su Egiptu.

Izraelio vyriausybė paneigė žinią, kad premjerė Meir reikalau pasimatymo su prezidentu Nixonu, tačiau šis atsisakęs ją priimti.

Ekonmistai nurodo, kad dėl Suez kanalo Vakarų Europos valstybės turi didelių nuostolių. Pakilo jūros transporto kainos, žibalo kainos. Sovietų Sąjunga prieš Suez kanalo uždarymą jį daug mažiau naudojo už kitas Europos šalis. Viso to kanalo transito sumoje sovietų siuntų sudarydavo tik 6%. Tiesa, sovietams pasunkėjo šiaurės Vietnamo aprūpinimas, tačiau dar daugiau kanalo uždarymas pakenkė Indijai ir kitoms Azijos valstybėms.

Mirė Jonas Montvila

Jonas Montvila buvo gimęs 1901 m. lapkričio 29 Mintaujoje. 1920 m. baigė Kauno Saulės gimnaziją, 1932 m. Vytauto Didžiojo universiteto teisių fakultetą. Nuo 1921 m. dirbo užsienio reikalų ministerijoje. 1929 m. buvo Lietuvos pasiuntinybės sekretorius Latvijoje. 1935 m. buvo paskirtas užsienio reikalų ministerijos referentu. Velionis dalyvavo beveik visose svarbesnėse derybose su Vokietija, Sovietų Sąjunga, Lenkija ir kt. Taip pat dalyvavo trečiųjų ir ar bitražo teismoose. Nuo 1941 iki 1944 metų vertėsi advokatu.

1944 m. pasitraukė į Vokietiją. 1945 m. jis buvo vienas iš Pabaltijo universiteto organizatorių. 1948—1949 m. buvo išrinktas Lietuvos Bendruomenės Pinnebergo skyriaus pirmininku. 1950 m. atvyko į JAV ir gyveno Chicagoje, Marquette Parke. Mirė plaučių vėžiu 1971 m. lapkričio mėn. 3 d.

VELIAUSIOS ŽINIOS

◆ Vakar Baltuose Rūmuose lankėsi Indijos premjerė Gandhi. Iš Indijos atėjo žinios, kad žuvusių audroje skaičius jau siekia 10,000.

◆ Šiaurinėje Airijoje vakar vėl žuvo vienas civilis ir du policininkai buvo sužeisti. Kariuomenė katalikų rajone suėmė 50 vyrų, atėmė 10 ginklų, daug amunicijos ir sprogmenų. Belfasto sprogo 4 bombos. Iki šiol š. Airijoje žuvo 149 asmenys.

◆ Senato teisingumo komitetas tęsė kandidatų į Aukščiausiąjį Teismą William Rehnquist apklausinėjimą.

◆ Bolivijoje apie 30 politikų ištremti po buvusio perversmo į dykumas pagrobė jiems maisto atgabenus lėktuvą ir privertė pilotą skristi į Peru.

◆ Detroito automobilių gamintojai paskelbė, kad spalio mėnesį buvo paruošta beveik milijonas naujų automobilių. Pirkėjai naudojo progą, prezidentui paskelbus kainų sumažinimą naujiems automobiliams. Tokio gero mėnesio dar nėra buvę automobilių gamybos istorijoje.

◆ Atstovų Rūmai pritarė planui, kuris steigė medicinos akademiją naujų automobilių. Pirkėjai naudojo progą, prezidentui paskelbus kainų sumažinimą naujiems automobiliams. Tokio gero mėnesio dar nėra buvę automobilių gamybos istorijoje.

PASADENA. — Mokslininkams pavyko pasukti į teisingą kelią Mariner 9 erdvėlaivį, kuris lėkia į Marsą. Erdvėlaivis buvo pakrypęs į šoną ir pradėjus siųsti neaiškius radio signalus. Manoma, kad jis buvo susidūręs su meteoru.

Mirė S. Elsbergas

Stasys Elsbergas, teisininkas, mirė Lietuvoje spalio 4 d. Jis buvo gimęs 1907 m. Raseiniuose.

1935 m. išleista St. Elsbergo knyga "Lietuvos žemės reforma". 1940 m. dieną prieš sovietų okupaciją, St. Elsbergas min. pirmininko A. Merkio buvo paskirtas žemės reformos departamento direktorium, tačiau po poros savaitių naujojo režimo žmonių pašalintas, Elsbergą pakeitė M. Meškauskienė.

Manoma, kad šis turėjo įtakos Elsbergo pareikškimai "Liet. Aids" apie žemės reformą Lietuvoje. Elsbergas nuo 1948 m. ligi mirties dirbo bibliotekose.

(E)

Amerika ir Lenkija pasirašė sutartį

VARSUVA. — Amerika ir Lenkija pasirašė susitarimą penkeriems metams studijuoti ir bendradarbiauti transporto srityje klausimuose. Sutartyje įeina kelių, geležinkelių, tiltų konstrukcijos technologija, kelių saugumas ir net vairuotojų psichologijos studijos.

Lenkija pasiryžusi išplėsti kelių tinklą ir nutarusi įsigyti daugiau automašinių. Italijos Fiat įmonė pasirašė su lenkais 400 mil. dol. sutartį ir žada gaminti naujame fabrike, netoli Katovicų, po 150,000 automobilių kasmet.

Transporto sekretorius John Volpe lankėsi Lenkijoje, pasirašė sutartį, kuri busianti naudinga abiem šalims.

Pritarė Okinavos sugražinimui

WASHINGTONAS. — Senato užsienio reikalų komitetas vienbalsiai patvirtino Amerikos Japonijos sutartį, kuri sugrąžina Okinavos salą Japonijai. Kada senatas tą sutartį ratifikuos, pranyks paskutinis iš II-o pasaulinio karo likęs neišspręstas klausimas. Japonijai sutikus su mažintu savo tekstilės eksportu į Ameriką, senate beveik nebėliko šios sutarties priešininkų.

Sutartis grąžinti Okinavą buvo pasirašyta, kai Washingtonas lankėsi premjeras Sato. Japonija pažadėjo duoti Amerikai reikalingas karines bazes ir pažadėjo sumokėti Amerikai už įrengimus ir paliekamus Okinavoje pastatus.

Max Jakobson, Suomijos atstovas Jungtinėse Tautose, yra siūlomas užimti JT sekretoriaus vietą. Nežinia, ar jo kandidatūra pritarė arabų valstybėms, nes jis žydų kilmės.

JUNGTINĖS TAUTOS ANTRADIENI LAUKIA KINIJOS DELEGACIJOS

PEKINAS. — Didžiojojo Liaudies Saalėje Kinijos vyriausybė surengė banketą, kuriame dalyvavo 60 valstybių ambasadoriai, — tų valstybių, kurios parėmė Jungtines Tautose Kinijos priėmimą. Bankete dalyvavo užsienio reikalų ministerio pareigas einas Chi Peng Fei, kiti pareigūnai ir devyni diplomatai, kurie sudarė Kinijos delegaciją Jungtinėse Tautose. Po iškilmingo, iš devynių patiekalų, pietų buvo keliami tostai už delegacijos laimingą kelionę ir sėkmingą darbą Jungtinėse Tautose. Kinijos delegacija susidė iš 10 asmenų. Dešimtas, delegacijos vado pavaduotojas, yra Huang Hua, kuris šiuo metu yra Ottawoje ambasadorium.

Žurnalistai steigia Daužvardžio Fondą

ČIKAGA. — Lietuvių žurnalistų Sąjungos Centro Valdyba trečiadienio posėdyje apsvaustė savo veiklos planą. Nutarta ypatingą dėmesį kreipti į jaunųjų žurnalistų paruošimą, įsteigiant tam tikslui fondą, kurį nutarta pavadinti neseniai mirusio Lietuvos gen. konsulo Čikagoje dr. Petro Daužvardžio vardu.

CV nutarė pakelti į sąjungos Garbės Narius du nusipelnusius, ilgamečius lietuvių laikraštinkus: Leonardą Šimutį ir Miką Vaidylą.

I sąjungą posėdyje buvo priimti nauji nariai: B. Chomskis, P. Petrutis, V. Vijeikis ir Č. Butkis. Taip pat perregistruoti du seni nariai: J. Vaidėlys ir kun. Pr. Garšva.

Turkijos partija pakeitė nuomonę

ANKARA. — Turkijos didžiausia politinė teisingumo partija nusileido kariuomenės spaudimui ir pažadėjo remti premjerą Nihat Erim vyriausybę. Partija spalio 5 d. atšaukė iš vyriausybės savo penkis ministrus ir tuo buvo sukėlus vyriausybės krizę. Kariuomenės vadai pareiškė premjerui pasitikėjimą ir pagrasino teisingumo partijai, kad parlamentas bus paleistas, jei teisingumo partija nesugrįš į vyriausybės koaliciją.

Partijos komitetas jau nutarė nusileisti ir atšaukti savo ankstyvesnį nutarimą. Sprendimas oficialiai bus paskelbtas šetaadienį.

Audroje žuvusieji siekia jau 6,000

NEW DELHI. — Indijos vyriausybė jau gavo daugiau žinių iš audros nuterotos Orissa provincijos. Oficiali nuostolių statistika sako, kad žuvo 6,000 žmonių. Kiti tvirtina, kad daug žmonių buvo nuplauta nuo kranto į jūrą ir jų kūnų nepavyko rasti. Ryžių laukai prieš pat derliaus nuėmimą buvo sunaikinti.

Audra atėjo su 100 mylių per valandą greičio vėjai ir didžiule, 15 pėdų aukštumo jūros bangų, kuri peržė per 300 mylių nuo jūros kranto plotą. Indijos valdžia apskaičiavo, kad sugriauzinti namai, pasėliai ir žuvę galvijai verti 400 mil. dol. Banga užmetė Paradio uoste nemažus jūrų laivus ant kranto, o mažesnius laivelius visai nuplovė, sukalbė, nusinešė su savim. Gyventojų gelbėjimo darbas rūpinasi Indijos kariuomenė.

Kinijos delegatų tarpe yra 34 metų moteris Wang Hai Jung, kuri esanti paties Mao Tse Tungo seserėčia.

Banketo kalboje užsienio reikalų ministras Chi Peng Fei pareiškė: "Pasaulio šalys nori nepriklausomybės, tautos nori išlaisvinimo, liaudis nori revoliucijos. Toks esąs šių dienų pasaulio reiškinys. Kinija dirbsianti su visomis pasaulio tautomis, kurios myli taiką. Jis padėkojo toms valstybėms, kurios balsavo už Kinijos priėmimą į Jungtines Tautas.

Tuo tarpu Jungtinės Tautos nutarė atidėti debatus dėl nusiginklavimo ir palaukti, kol atvyks Kinijos delegacija. Sovietų ambasadorius nenorėjo klausimo vilkinti ir siūlė debatų neatidėti, tačiau buvo priimtas Meksikos pasiūlymas ir debatai prasidės, kai atvyks kinai. Kanadoje kinų ambasadorius Huang Hua pranešė Kanados vyriausybei, kad jis antradienį išvyks į New Yorką, kur jis vadovaus Kinijos grupei Saugumo Taryboje. Kanados vyriausybė anksčiau galvojo, kad ambasadorius liks eiti ir savo pareigas Ottawoje, tačiau jis pranešė, kad netrukus bus Kanadai paskirtas naujas žmogus. Pirmadienį Kinijos ambasada rengia atsisveikinimo banketą, į kurį pakviesti Kinijos draugai ir Kanados vyriausybės nariai.

Belaukdami Kinijos delegacijos, Jungtinių Tautų korespondentai spėlioja, kaip kinai laikysis šioje organizacijoje. Manoma, kad bent iš pradžių kinai bus nuosaikūs ir vengs susikirtimų su kitomis valstybėmis. Kinijai greičiausiai teks pasisakyti Viduriniųjų Rytų, Indijos-Pakistano ir nusiginklavimo problemoms. Laukiama nemažai Kinijos susikirtimų su Sovietų Sąjunga, ypač Indijos-Pakistano problemose.

Belgija ištremia 30 rusų šnipų

BRUSELIS. — Belgijos vyriausybė nutarė ištremti iš savo teritorijos virš 30 sovietų diplomatų ir įvairių prekybos bei aviacijos agentūrų tarnautojų, kurie buvo atidengti kaip sovietų šnipai į Vakarų pabėgusio šnipio Anatolijaus Čebotarevo. Trečdalis numatytų ištremti rusų jau patys išvažiavo. Jiems nebūta leista sugrįžti. Čebotarevas, buvęs sovietų prekybos atstovybės Briuselyje patarėjas, sakoma, jau gyvena Amerikoje.

Belgijos vyriausybė nutarė ištremti sovietų šnipus dalimis, ne taip dramatiškai, kaip savo šalies šnipus ištremė Britanija, — išsyk 105 rusų diplomatus. Belgija nemorinti pagadinti santykių su sovietais ir pakenkti nuatomoms Nato deryboms su Varšuvos Paktu.

ČIKAGOS TRIUKŠMAS

Svečiai iš Montrelio Čikagon atvažiuoja ne lėktuvu, bet vežimais — "pilkuoju amkiu". Atvažiuoja iš ten, kur žiema šurpi kaip Sibire, vasara švelni kaip Palangoje, vanduo saldus kaip pienas, gatvės tylios ir švarios, nes dūmai ir triukšmas uždarytas po žeme. Visi tie svečiai žino, kas tai yra jogiška meditacija ir akrobatika, nes jos centrai Montrealyje daugiau kaip kitur.

Marijos mokyklos balkono viršūnėje stebėjimo taskas. Ant scenos visas Gintaro ansamblis su daina. Munis jų dainavimo technika per daug nerūpi, nes laukiame, ką daugiau jie parodys. Atsisotą Rasa Lukoševičiūtė deklamuoja. Mano kaimynas P. Klastingai laukia, ar tu Rasa bus šaunesnė ar prastesnė kaip Lina, jam jau truputį žinoma. Rasa ne deklamuoja, bet skaito. Gerai, bet šiek tiek profesoriškai. Vis dėlto žinome, kad Rasa šauniai rašinėja Montrelio N. Lietuvoje.

Duetas — Algis Jaugelis ir Algis Lapinas su Sekminių rageliais kopia į Parnasą. Tai daugiau, negu mes iš juodviečių laukėme. Juodu pūtė ir trimtus, kai reikėjo daugiau triukšmo. Orkestras su kanklėmis, birbynėmis ir tabalais triukšmo padarė.

Rasa pranešinėjo. Taip pat ji braukė arfą ar dideles kankles. Ji nelinkusi programos "rikiuoti". Iš balkono viršūnės matėme Kubilą, Malūną ir Kalvėlį. Dar vikrus klounas šokių pagyveno. Programos lapelių negavome. Spaustuvė susirgo. Lapeliai atsirado tik po parengimo. Tad negalėjome dėmesio atkreipti į tabalus ir kitas orkestro gudrybes.

Parengimui baigiantis, mus ištiko netikėtumas. Gintaras mus užkariavo. Ar tie scenos mėgėjai apšilo, ar mes apšilome, ar nematomais siūlais susirišo pasąmonė tarp Gintaro ir

žiurovų. Šitaip atsilinka, kai scena pavirsta "vienu asmeniu", o salė pavirsta "kitu asmeniu". Aikštėn išėjo taip pat Rasos gebėjimas jautriai deklamuoti.

Tenka dabar pripažinti, kad Gintaras atga, lyg jaunesnysis Čiurlionio Ansamblio brolis. Abu ansambliai mus žavi savo liaudies muzika, kuri dar nėra tiek iškultivuota, kiek liaudies daina.

Lietuvoje prieš porą savaitių mirus prof. Jonui Švedui, prof. J. Zilevičius savo nekrologe Draugui pažymėjo dėmesio vertą pučiamųjų liaudies muzikos instrumentų momentą.

Prieš 40-50 metų, jam dirbant Klaipėdos konservatorijoje, prasidėjo liaudies muzikos instrumentų rankiojimas. Jo mokynys švedas tais instrumentais susidomėjo. Vėliau švedas turėjo savuosius studentus, kurie sprendė pučiamųjų instrumentų problemą: "Mes sugraizėme du vežimus miško medžiagos, kol suradome medį, kuris nuo pūtimo drėgmės nepakeičia savo išduodamo tono." Tada labai svarbu, kad orkestras galėtų darniai pagroti. Nepasakyta, ar ši gudrybė senovėje buvo žinoma liaudies muzikos instrumentų meistrams.

Prieš I pas. karą šakių apskrityje su birbyne po sodybas vaikščiodavo senulis Sabastijonas. Vaikai matydavo, kaip jis birbynę valo: išsitraukia iš birbynės mažą vamzdelį, kuris gali reikti vienas. Jau išvalytas vamzdelis įmaunamas į didį. Jaunieji kaimo samdiniai senčiui guldavo sakydami:

—K.levičiau, tu.
Jo pavardė galėjo būti Kolevičius. Būta nebloga muzikanto. Birbynę švelniai tiuliuodavo. Kaimo moterėlės jį gerbdavo.

Liaudininkai miegoti nebeporai. Š. m. spalio 17 įvyko L. V. L. S. Čikagos skyriaus susirinkimas. Atėjo 11 narių. Tai

skaičius ne per mažas pagal įprastus mastus. Susirinkimo pirmininkas Edv. Boreiša, sekretorius J. Kaunas.

Zodį gavęs, bičiulis M. Mackevičius pranešė naujienas iš aukštesniųjų sferų. Saka, kad L. V. L. S. centro komitetas vis tariai kaip išjudinti liaudininkų skyrius iš chroniškojo miego. Kas gi daryti su K. škirpos pasiryžimu atkurti vyriausybę egziliuje (atveiksminti ar atveiksinti)? Čia atmosfera tam dar nepalanki. Tačiau V. L. K. ir ALTas teško, kas būtų galima padaryti nepriklausomos Lietuvos idėjai tvirtinti. Bič. L. Girinis Montrealyje budi, kad Nepriklausoma Lietuva nenuskęstų džiunglėse, kurios taip vilioja mūsų Jaunimėlį Lepūnėlį. Sako, reikia Girinį parenti turimomis N. L. akcijomis. Dainų šventės proga Čikagoje š. m. liepos 3 įvyko L. V. L. S. pasitarimas, kuris pritarė linkėjimui sąjungai daugiau dalyvauti kultūriname, politiniame ir ekonominiame gyvenime. Buvo aktualių klausimų dėl Sėjos ir santykių su pavergta tėvyne, į kuriuos atsakyti buvo labai kviečiami ekspertai bičiuliai L. Šmulkštys ir dr. K. Karvelis. Deja, abudu ekspertai pasitarime nepasirodė.

Skyriaus sekretorius bič. Ant. Luneckas pranešė, kad skyrius tik užmigo, bet nenumirė.

Po bičiulio V. Motušio ir M. Simokaičio pranešimų apie skyriaus finansus bič. T. Briskaitis pabarė, kad skyrius auksa kičoms org - oms, kai lėšų savajai spaudai trūksta. Į tai bič. A. Kučys pareiškė, kad savajame kevale užsidarinėti neleistina. Tad nutarta truputį aukoti bent ALTai ir Tautos Fondui.

Sekancios skyriaus valdybos pirmininku išrinktas bič. V. Dalinkevičius sau padėjėjais pasivietė V. Motušį ir J. Kauną.

Skyriaus revizijos komisijon pateko M. Simokaitis, Gr. Lazauskas ir A. Luneckas.

V. Motušis palinkėjo naujai valdybai sudaryti sąrašą tik tų narių, kurie moka skyriaus mokesį. Vienas bičiulis pasiūlė burti jaunimą į Sino Kudirkos susivienijimą.

Bič. E. Boreiša, uždarydamas susirinkimą, palinkėjo skyriaus valdybai sėkmės, derinant skyriaus drausmės reikalą su atsargumu.

Jonas Kaunas

Pietų Amerikoje

LIETUVIAI ARGENTINOJE

Clarin du puslapius pašventė lietuviui

Didžiulio Buenos Aires dienraščio Clarin, ketvirtadienio, spalio 7 d. 40-ties puslapių priede, du puslapiai pašventė pasaulinio garso kino artistui-režisieriui lietuviui Charles Bronson-Bocinskiui, pakartotinai pabrėžiant, kad šis filmų meno genijus yra lietuvių emigrantų sūnus, gimęs JAV. Vieną išsą puslapį užima jo paveikslas; tekste apibūdinama jo geniališka kūryba.

Daktarė Sofia Gintyla

Daktarė Sofia Gintyla su savo motina Ona Zalieskaite-Gintyliene turi savo kabinetą puošniuose namuose, c. Gualaguaychu 4104, Buenos Aires. Dienraštis La Nacion patalpino platų reumatologijos gydytojų (AD-ER) susirinkimo aprašymą, kuriame pasakoma, kad daktarė Sofia Gintyla išrinkta tos gydytojų sąjungos Valdybon. Kitose La Nacion kronikose pasakoma, kad dr. Sofia Gintyla veikia mokslinių tyrimų skyriuje ir dirba ligoninėje Durand. Ne vien Argentinos Reumatologų (AIR) mokslininkų, bet ir tarptautiniuose diplomatų rateliuose dr. S. Gintyla yra garbės dalyvė.

Už mokslinio medicinos srities konkurso laimėjimą Argentinos Profesionalų Gydytojų Sąjunga dabar jai pristatė pasveikinimą.

Genialus lietuvis aviatorius žuvo lėktuvo nelaimėje

Orlando Čarliš Golotylec-Galatlitis, lietuvių švenčionių Kastanto ir Skolastikos Vileitaitės Galatilių sūnus, gimęs Villa Lugane prieš 38 metus, būdamas 14 metų amžiaus jau turėjo lėktuvų vairavimo teises.

Šis genialus aviatorius profesoriavo Argentinos Universitetinėje Aviacijos Akademijoje. Skraidė Prancūzijoje, Italijoje ir Ispanijoje. Moderniško Fachtin bendrovės lėktuvu Beechcraft Queen Air porą metų vežiojo Teatro Colon artistus po įvairias Argentinos dalis ir užsienius. Artistai tik su juo norėdavo skristi. Bet štai sekmadienį, spalio 10 d. vos pakilus lėktuvui iš Buenos Aires Aeroparko, vairuotojas Golotylec šuktelėjo kontrolės bokštui: Sustoj! vienas motoras. Paruškit aikštę, mes grįžtame. Ir už kitos minutės pasigirdo: Krintame į vandenį. Ir taip, dūmams pasirodžius, krito La Platos upėn Naujame Uoste, priešais Segba. Lakūnas Golotylec ir visi 9 Teatro Colon baleto nariai, skridę gastrolėms į Trelewo, mirė.

Artistai buvo pašarvoti Teatro Colon Aukštuotoje salėje ir 7 palaidoti Chacarita kapinyne, vienas Palomar, viena Tablada, o lakūnas Golotylec buvo pašarvotas savo brolio Edvardo namuose Villa Lugane ir spalio 13 d. palaidotas šalia pernai mirusios savo motinos kapinyne Villegas.

Vainikų atsiuntė Teatro Colon Baletas, Universitetinis Aviacijos Centras, keliolika aviacijos bendrovių, dėdė Matas Kučinskas, Jonas Urbonavičius su šeima ir kt.

N. G.

LIETUVIŲ KASDĖN
NAUJIENAS
IR JŲ TIKRŲ KILMIS
Lietuviai taip pat perka ir pardoda
ir progas sužinoti tikrai per
NAUJIENAS

PIANISTO VYTAUTO SMETONOS DEBIUTAS. Sekmadienį, spalio 31 d., 7 val. vakaro Cleveland Music School Settlement salėje, 11125 Magnolia Drive įvyko jaunojo pianisto, Vytauto Smetonos fortepijono debiutas. Koncerto programa buvo: grynai klasikinė: Mozarto Sonata C-Dur, Beethoveno Sonata A-Dur ir Schumanno Simfoniniai Etiudai. Koncerte rengė Clevelando kultūrininkų būrelis, pirmininkaujamas visomeninkės Aldonos Augustinavičienės. Lapkričio 10 dieną 8 val. vak. Vytautas Smetona koncertuoja Youngstowno Valstybiniam Universitetui, kuriame dabar dėsi vyresnysis Vytauto brolis, pianistas Antanas Smetona. Mokyti fortepijono Vytautas Smetona pradėjo, būdamas vos ketverių metų amžiaus, pės savo motina pianiste - pedagogė Birutė Smetonienė, ir tuojau ir save atkreipė muzikos žinovų dėmesi. Šiuo metu Vytautas fortepijono studijas gilina savo brolio Antano priežiūroje, kartkartėmis savo skambinimą patikrindamas pas žinomą pianistą Leonard Shure, šiuo metu profesoriaujantį Bostono Universitete. Šešiolikmetis Vytautas yra Clevelando Heights Aukštesniosios Mokyklos vienuolikto skyriaus mokinys.

Where has all the money gone?

It just goes.
You shake your head.
You see it slip out of your hands and you worry.
Instead of worrying, why not do something about your money? Save some. Painlessly.
Join the Payroll Savings Plan where you work.
Your money will add up faster than ever before, because now there's a bonus interest rate on all U.S. Savings Bonds. Now E Bonds pay 5 1/2% when held to maturity of 5 years, 10 months (4% the first year). That extra 1/2% payable as a bonus at maturity, applies to all Bonds issued since June 1, 1970... with a comparable improvement for all older Bonds.
Get a grip on your money the Payroll Savings way. It's an easy way to see your money grow instead of go.

Take stock in America.
Now Bonds pay a bonus at maturity.

NAUJIENOS
1739 So. Halsted Street Chicago, Ill. 60608

DĖDĖS ŠERNO GYVENIMO BRUOŽAI

YRA GERIAUSIA DOVANA

Vyresnieji Amerikos lietuviai Juozą Adomaitį - Dėdę Šerną asmeniškai pažino, skaitė jo straipsnius, knygas ir klausėsi jo pasakojimų. Dabar jie gali paskaityti gražiai surašytą Dėdės Šerno gyvenimą. Jiems bus įdomu prisiminti senus laikus ir pasiskaityti gražių istorijų. Naujai atvykęs lietuvis galėtų žiemos pasiskaitymams nupirkti Antano Rūko parašytą Vienišo žmogaus Gyvenimą - Dėdės Šerno gyvenimo bruožus. Jie pradžiugins kiekvieną, kas jį atsimena ir pažinojo, o naujesiems ateiviams, jaunimui, rašytojo A. Rūko lengvas, vaizdus gražia literatūrine forma pasakojimas duos progos susipažinti su mūsų pirmųjų išievių šviežulių gyvenimu ir jų kietą, ideologinę veiklą.

Antanas Rūkas, VIENIŠO ŽMOGAUS GYVENIMAS, Juozo Adomaičio - Šerno gyvenimo bruožai. Išleido Amerikos Lietuvių Istorijos Draugija, Chicago, 1962 m. 206 psl., kaina 2 dol.

GAUNAMA "NAUJIENŲ" ADMINISTRACIJOJE

KNYGOS VAIKAMS IR JAUNIMUI

— Sek pasaką, mamytė,
Apie senus laikus,
Kai aitravai ir laumės
Skrąjojo po laukus...

S. Petersonienė

Poezija ir pasakos yra vaikų mėgstami ne mažiau kaip žaidimai ar krikštavimai. Naujienose galima gauti šių perlių ir žemčiūgų mūsų mažiesiems bei jaunimui:

1. N. Butkienė, VELYKŲ PASAKOS, 32 psl., telpa 6 pasakos ir DVYNUKĖS, 34 psl. su 8 apsakymėliais iš vaikų pasaulio. Abi gausiai iliustruotos, spalvotais viršelais, kainuoja po 1 dol.
2. Vanda Frankienė-Vaitkevičienė, ŠOKOLADINIS KIŠKELIS, pasaka mažiesiems. Jūratės Eidukaitės iliustruota. Didelio formato, 24 psl., gražus leidinys. \$1.50.
3. A. Giedrius, MURKLYS, 24 apsakaitės vaikams. Dail. V. Simanavičiaus iliustruota, 130 psl., \$1.80.
4. Stasė Vanagaitė-Petersonienė, LAUMĖ DAUMĖ, 17 eilėraščių, kaip pasakų, apie pastaptįgastus laumes Tėvų žemėje. Labai gražus leidinys, didelio formato, kietais viršelais, gausiai dail. J. Kiburo iliustruota, 64 psl., kaina 5 dol.
5. Maironis, JAUNOJI LIETUVA, poema. 118 psl., \$1.00.
6. Alfonsas Vambutas, TRYS SAKALAI, Liet. Mokytojų 5-gos premijota knyga. Jofe originalūs apsakymai, padavimai, legendos, novelės. Dail. V. Stankaitės iliustracijos, 188 psl., kaina 2 dol.
7. Juozas Švaitas, ŠAUNUS PENKETUKAS, apsakaitės, kaip pasakos vaikams iš jų gyvenimo, svajonių ir žygių. Iliustruota dail. Z. Sodeikienės, didelio formato, kietais viršelais, puikus 77 psl. leidinys. \$3.00.
8. Jonas Vaitis, SENOVES LIETUVIŲ DIEVAI, mitologijos posmai. Iliustuoti padavimai, legendos ir pasakos — kaip senovės lietuviai ir žemčiai bendravo su savo dievais, 54 psl., \$1.00.

Vaikai mėgsta ir nori skaityti. Dėlto iš pat mažens yra daug lengviau juos įpratinti lietuviškai skaityti ir mylėti lietuvišką knygą. Jei tėvai išbalansuotų vaikams perkamas dovanas — pusę knygu, pusę žaidimų — lietuviško auklėjimo rodyklė staiga pakiltų aukštyn.

NAUJIENOS

1739 So. HALSTED ST., CHICAGO, ILL. 60608.

KUR SENŲJŲ LIETUVIŲ GYVENTA

VII

Pirmieji ateiviai lenkystės miglose

"Intencija Taworszczistos Bro-liszkos Pamaczies szwento Kazi-miero kad narodas polskas ir lie-tuwiszkas Rimskej Katalikiszkas galėtų susirist mazgu brolisz-kos meyles, kad tam broliszkam ausyrinkime ponawotu dalykaj mylasizsystes, kaip tai; ligo-niu atlinkimas, numyrusiu pa-laidojimas ir turet apieka ant naszliu ir siratu, o apricz tam kad butu zgada, wiembe, brolis-ta ir diewobalmingas apsiej-mas".

Si ištarka is Plymouth, Pa., 1883 metais išteigtos šv. Kazi-miero draugijos konstitucijos parodo, kokia buvo tautinė pir-mųjų lietuvių ateivių būklė. Lie-tuvių, kaip tokių, vardo niekas is čiabuvų ne negirdėjo. Gera, nors dar tai, kad lietuviams nuo "polaks" atskirti juos "polan-deriais" pavadinavo. Pirmajame Pensilvanijos lietuvių mai-perių spausdintame dokumente "Pittstono Lietuvių Istorija" se-kanciai nusakyti lietuvių vargai:

"...dar ir šiandien seneliai su asaromis prisimena pirmųjų me-tų išeivijos dienas, kuomet ai-riai akmenimis skaldydavo jų galvas arba su panieka stumdy-davo vienas nuo kito, iki paga-liau vargšas lietuvis nuivirdavo kur gatvę, iš ko aiškuai turė-davo daug juoko. Policija to-kiuose atsitikimuose dažniausiai užsimerkdavo, nes ir patys po-licistai kvatodavo iš "polande-rių"...

"Vietiniai gyventojai, ypatingai airiai, i ateivius žiūrėdavo kaip i kokius laukinius žmones. Ne tik airių vaikai, bet ir suau-gusieji gatvėse svaidydavo i ateivius akmenimis"...

Kur turėjo beraščiai, bekalbiai, neskaitlingi pirmieji tolimame

nesventingame svetimame kra-s-tie dingti, prie ko glautis ir su-kuo dėtis? Vieninteliai savo da-lyia ir bendra "polska wiera" ar-timiausi buvo lenkai ir jų buvo daug daugiau, negu lietuvių, be-to, visi kunigai buvo arba lenkai arba sulenkėję lietuviai, kurie ne tik lietuvius prie lenkų trau-kių, bet ir piktai barė tuos, kurie pirmieji pradėjo savas atskiras draugijas ir lietuviškas parapi-jas steigti.

Apie tuos laikus ir sąlygas P. J. Zivatas rašė: "Kokis ten An-tanas Jurgelaitis dar 1883 me-tais rašė "Aušrai", kad turi su-tvėrę lietuviškas draugijas ir parapijas su kunigais, tačiau ne-sako ar tie kunigai buvo lietu-viai. Juk daug buvo tokių pa-rapijų, kurios tais laikais tu-rėjo lietuviškus kunigus, ale jie tarnavo lenkams ir parapijos ta-da buvo lietuvių ir lenkų sykiu, taip pat ir draugijos. Juk ge-rai yra žinoma, kas įvyko Ply-mouth, Pa., kur lenkai ir lietu-viai sykiu turėjo parapiją (ku-nigu buvo, rodos, Varnagiris), o kas ten atsitiko? Kol lietu-viai tylėjo ir bažnyčios skolas mokėjo, viskas buvo gerai. Ale kai lietuviai sumanė sutvėrėti sa-vo parapiją, lenkai pasiuto! Ir taip toli nuėjo, kad net lietuvių kinius iš kapinių iškasė per tvor-ą išmetė. Panašiu atsitikimu buvo Hazeltone ir Shehendoah. Juk Shenandoah'ryje yra tiek ir tiek anekdotų kaip lenkas ku-nigas Lenarkevičius sakydavo lietuviams pamokslus lietuviš-ka. Vargonininkas ten buvo lie-tuvis Bačkauskas — geras juok-darys komikas. Jis kunigui pa-rašydavo lietuviškus pamoks-lus ir įrašydavo žodžių, kurie jo-kiu būdu netinka pamokslui. To-kių parapijų ir draugijų buvo ne tik 1883, bet ir 1903 metais.

Pirmoji byla dėl bažnyčios

Lenkai stengėsi lietuvius iš-naudoti, lietuviai nepasiduoti, ir taip tarpe šių dviejų, vienos "vieron" tautybių karštėjo ko-va, kurioje lietuviai vis labiau pradėjo tautiškai susiprasti. Tos kovos ir tautinio susipratimo pa-vyzdžiu galima imti Plymouth, Pa., 1889 metais, kur sulenkėjęs klebonas kun. Varnagiris metė kunigystę ir jo vieton vyskupas paskyrė žinomąjį karštą lietu-vį patriotą kun. Aleks. Burbą. Kaip J. Zilinskas (kun. Jonas Žilius, vėliau buvęs Lietuvos konsulas Klaipėdoje) savo "Lie-tuviai Amerikoje" rašė:

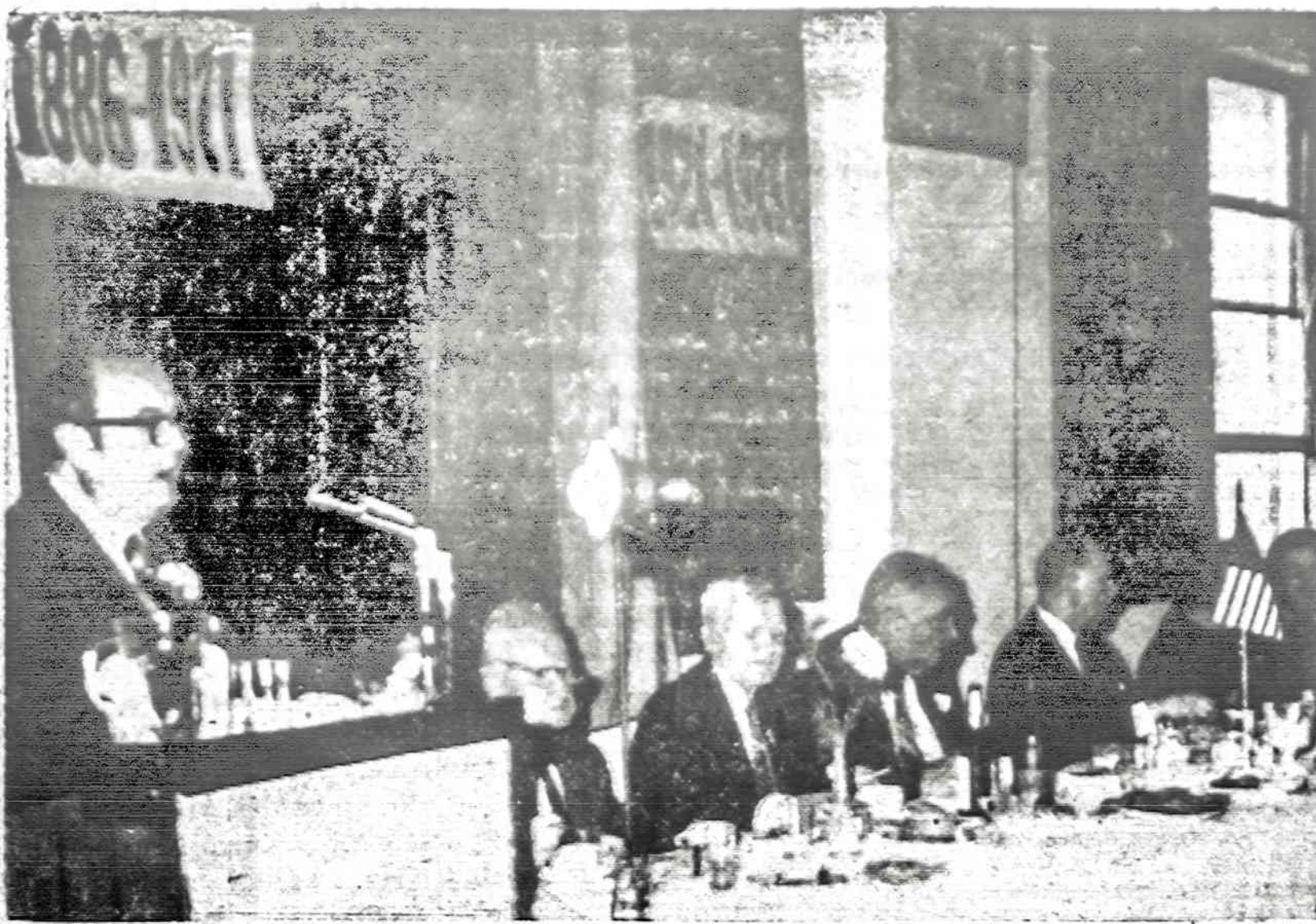
"Vyskupas kunigui Burbai įsa-kė pamokslus sakyti pramainu lenkų ir lietuvių kalbomis, bet pirmąjį sekmadienį jam perskai-čius evangeliją lietuvių kalba, lenkai iš bažnyčios išbėrėdėjo laukan ir kai kurie jų, nuėję, už-rakino kunigui klebonijos duris, sakydami, kad jie litvino kunigo nenori. Kunigas Burba buvo pri-verstas apsigyventi privačiuose namuose. Per tris savaites ne-nusisėkams jam lenkus su lietu-viais sutaukinti, jis kreipėsi i vyskupą; bet vyskupui užsispy-rusių lenkų taikymas negeriau sekėsi. Panorėjęs jam kunigą klebonijon įleisti, lenkai su šau-tuvais atsistojo duryse ir lan-guose ir rėkė, kad prie jų nesil-artinų, nes jie užmušią. Šitaip dalykams virtus, vyskupas ne-chorėdamas matyti skandala iš-kytant, leido lietuviams nuo len-kų skirtis prisakydamas, kad lie-tuviams atmokėtų bent \$2,000 dalybų. Lenkams tų pinigų lie-tuviams neatmokant, lietuviai nutarė nors keliis daiktus iš lem-kams (paliekamos) bažnyčios persinėsti i savą — ką jie ir pa-darė. Jie paėmė monstranciją, kielią ir keturis arnotus. Iš to paskui kilo skandališka lenkų su lietuviais byla.

"Teismas paimitus dalykus pripažino lietuviams ir kerštai tuomi pasibaigė. Bet už kokio mėnesio po persikrymimui su lenkais vienam lietuviui mirė dvi dukrelės Eliuztė ir Magdūtė. Lietuviai turėjo savo bažnyčią, bet kapinių ne. Numirėlius rei-kėjo laidoti lenkų kapinėse, už-kurias lietuviai buvo sumokėję lygiai su lenkais. Lenkai vie-nok lietuviams laidoti savo ka-pinių nedavė. Tąsų kunigas (Burba), nežinodamas kas da-ryti, paliepė kapinių užrakti at-plėsti ir numirėlius palaidoti. Lietuviams tų dviejų mergaičių kūnelius palaidojus, lenkų gau-ja atėjusi duobeles atkasė, karstelius išmė laukan ir kuolais sudaužė išklė už tvoros"...

Apie tą laiką vienas anksty-bųjų Amerikos lietuvių veikėjų Pijus Paseckas "Lietuviškojo Balso" parėmimui 1886 m. ba-landžio 17 d. surengtame paren-gime pasakė sekancius istorinius žodžius:

"Neesmi užmuštas (suprask — aklas) patriotas, bet be vie-nybės kito kelio aš nematau. To-dėl visiems lietuviams, kaip Su-vienytų Amerikos Valstijų, taip ir Anglijos sakau — vienyki-mės"... Čia mūsų yra — sakė jis — i 50 tūkstančių, bet mes išsisklaide nieko nežeklinam, o kad susirinktume krūvon, kad žinotumėm, kur kas gyvena ir kiek mūsų yra, tai lengva būtų pastatyti palocius ir mokslines".

Tai buvo šūkis Susivienijimui Lietuvių Amerikoje steigti. Žo-dis stojosi kūnu, kuriam pagim-

Povilas P. Dargis, SLA prezidentas, kalba Detroito Susivienijimo Lietuvių Amerikoje veikėjams ir svečiams, suėjusiems paminėti pačio SLA ir vietos kuopos sukaktį. Paveiksle matome SLA ir lietuviško visuomeninio gyvenimo darbuotojus.

DETROIT, MICH.

Trumpos žinutės

—Detroito L. B. apylinkės val-dyba gruodžio 12-19 dienomis Lietuvių namuose ruošia Vito Remeikia iš Montrelio paveik-slių parodą. Visuomenė kviečia-ma atsilankyti.

—Detroito lituanistinės mo-kyklos Tėvų Komitetas gruo-džio 19 dieną ruošia Kalėdų eg-lutę su turininga vaikams pri-taikinta programa. Bus pravar-tu pažiūrėti ir suaugusiems.

—Kaimyninio Windsor mer-gaičių kvartetas gražiai reko-menduojasi, kur tikait pasiro-do. Su dideliu pasisekimu atli-ko programr Kanados Lietuvių dienoje spalio 9 ir 10 dienomis St. Catherines. Kvartetą suda-ro Aldona Tautkevičūtė, Nijolė Giedriūnaitė, Rūta Čerskutė ir Dana Karulytė. Akordeonistas Antanas Čerskus, kvarteto vad-ovė Valė Tautkevičienė.

—Šv. Petro parapijos 50 me-tų jubiliejus su bažnytinėmis pamaldomis, banketu ir menine dalimi spalio 24 d. Lietuvių na-muose praėjo gerai. Minėjimą banketą atidarė ir trumpą svei-kinimo žodį tarė Helen Mallen. Banketo programai praversti pakvietė Eduardą Alkevičių.

Jubiliejinės sukakties proga sveikino vyskupas Vincentas Brizgys, kun. Walteris Stanevi-čius, kun. Kazimieras Simaitis, kun. Babonas ir bažnyčių komi-tetų atstovai. Meninę programą atliko: solo Danutė Petronienė, akomp. Stasys Šližys ir iš Kana-dos — Londono mergaičių kvar-tetas "Rasa". Solistė D. Petro-

dyti, užauginti ir tvirtu lietuvių vienytoju padaryti geriausieji lietuviai patriotai visas pastan-gas padėjo. Kaip i savistovų, nepriklausomą visų lietuvių su-sivienijimą ir savų lietuviškų įstaigų steigimą pažiūrėjo lietu-viams tuomet vadovavę kunigai, bus aišku iš šių dviejų ištarkų:

"Kunigas Čižauskas, kviesda-mas visus lietuvius jungtis, "Vienybėje Lietuvininkų rašė: "Wisoks narodas žinosi apie sa-vo narodowasti, o mes kaip awe-les wilko išsisklaiditos po Ame-rika... Turim tarp savės izsm-tingus wirus, padarikit tarp sawes draugistes broliszkos pa-maczies, arba wisoj Pennsylvanijoj uždekitė banka lietuvisz-ka. Ruoszkite, brolei, ale be strioko, su uwoga... Szenado-riis, kaip Stajlica Lietuvos, tu-rėtų pradėti..." O kunigas Var-nagiris tuo pačiu metu apie lie-tuvių Shenandoah (Sena'oryje) šaukią susivažiavimą toje pa-čioje Vien. Liet. šitaip pamoks-lavo:

"Jus, ką mažu katras rengen-tes 15 d. pjucio waziuot in Sze-nadori ant Wytauto Sorkiaus (cirkio), waziuokit welyk atlikti spawiedni, ba dabar jubileju-szai užstojo, glauskites in drau-giste Diowo, o ne in draugiste szetono".

J. Pr.

Savo naminę valstų spintelę reikia nepaprastai švariai ir tvarkingai už-laikyti, kaip šiame vaizdelyje parody-ta: išimti visas bankutes ir nuplauti lentynas; patikrinti visus užrašus, kad neliktyt klaidų, nes valstų su-maishmas gali būti fatališkas. Patik-rinti, kokių valstų trūksta ir juos pa-pildyti, kad būtų bet kokiam neti-kėtumui pasiruošęs.

SKAITYK "NAUJINIENAS" — JOS TEIKIA GERIAUSIAS, TREISINGIAUSIAS ŽINIAS

JEIGU NEBŪTŲ SENŲJŲ LIETUVIŠKŲ KNYGŲ, NEBŪTŲ IR NAUJŲJŲ!

Prof. Vaclovo Biržiškos "Senųjų Lietuviškų Knygų Istorija" yra veidrodis, kuriame atspindi pirmųjų lietuviškų knygų kelias. Kietais viršeliais irtos knygos kaina yra tik \$3.00, minkšt. \$2.50. Knyga Jums bus pasiūsta, jei atsiųsite pinigus šiuo adresu:

NAUJENOS, 1739 So. Halsted Street, Chicago 8, Illinois

Prof. Vaclovo Biržiškos SENUJŲ LIETUVIŠKŲ KNYGŲ ISTORIJA

Pirmajame tome yra 208 puslapiai, o antrajame 226 pusl. Abu tomai minkštuose viršeliuose parduodami už \$4.00, o kietuose viršeliuose už \$6.00.

Abi knygas gausite, jei pinigus pasiųsite tokiu adresu:

NAUJENOS

1739 So. Halsted Street Chicago 8, Illinois

GEROS DOVANOS

Šios knygos parduodamos dabar "Naujienose" su dideliais nuolaidomis:

Dr. A. J. Gussen — DANTYS, jų priežiūra, sveikata ir grožis. Kietais viršeliais, vietoje \$4.00 dabar tik \$3.00. Minkštais viršeliais tik \$2.00.
Dr. A. J. Gussen — AUKŠTA KULTŪRA — ŽIAURŲ ŽMONĖS. Kelionės po Europą išpūčiai. Vietoje \$2.00 dabar tik \$1.50.

Galima taip pat užsisakyti paštų, skelbimus čekį arba money order.

NAUJENOS,

1739 SO. HALSTED ST., CHICAGO 8, ILL.

VISI LIETUVIAI BIZNIERIAI GARSINKITĖS NAUJINIENOSE

Raginkite savo apylinkę augti - taupykite!

Pas mus taupomi jūsų pinigai atlieka du didelius darbus. Pirmas, jie padeda Jums pasiekti asmeniškus jūsų užsimojimus. Antras, jie padeda sukurti geresnę apylinkę bendruomenę ir parūpina fondus namams įsigyti. Taupykite dabar. Santaupos, padėtos prieš 10 mėnesio dieną, neša nuostabių puo mėnesio pirmos.

6%

PER ANNUM
ON SAVINGS CERTIFICATES
OF \$5,000, OR MORE,
2 YEAR MATURITY

5%

UNIVEST TAUPYMO
SĄSKAITOMS

Taupymo indėlai
Apdrausti iki \$20,000.

UNIVERSAL

SAVINGS & LOAN ASSOCIATION

1800 So. Halsted St.

Chicago, Ill. 60608

VIENA STIPRIAUSIŲ BENDROVIŲ, TURINTI DIDELES ATSARGAS

Isteigta 1923 metais

Tel. 421-3070

Istaigos pietuose klemas automobiliams pastatyti

Jau išėjo seniai laukta

Juozės Vaičiūnienės knyga

TAUTINIŲ ŠOKIŲ ŠVENČIŲ TAKAIS

100 didelio formato psl., daug paveikslų. Kaina \$2.00.

Persiuntimui paštu reikia pridėti 25 c. egzemplioriui.

Ansambliai, chorai, grupės, užsakišios 10 ar daugiau egzempliorių, nemoka pašto persiuntimo išlaidų.

Knygą galima gauti Naujienose arba pasiūnciant čekį ar Money orderį tokiu adresu:

NAUJENOS,

1739 S. Halsted St., Chicago, Ill. 60608

(b. d.)

NAUJIENOS

THE LITHUANIAN DAILY NEWS

Published Daily Except Sunday by The Lithuanian News Pub. Co., Inc.
1739 So. Halsted Street, Chicago, Ill. 60608. Telephone MA 1-6100

SECOND - CLASS POSTAGE PAID AT CHICAGO, ILLINOIS

Subscription Rates:	
In Chicago \$22.00 per year, \$12.00 per six months, \$7.00 per 3 months. In other USA localities \$20.00 per year, \$11.00 per six months, \$6.00 per three months; Canada \$22.00 per year; other countries \$23.00 per year.	
15 cents per copy, 15 c. on Saturday	
Dienraščio kainos:	
Chicagoje ir priemiesčiuose	
metams \$22.00	
pusei metų \$12.00	
trims mėnesiams \$7.00	
vienam mėnesiui \$3.00	
Kitose JAV vietose:	
metams \$20.00	
pusei metų \$11.00	
trims mėnesiams \$6.00	
vienam mėnesiui \$3.00	
Orderiu kartu su užsakymu.	

NAUJIENŲ ofisas atdarys kasdien, išskyrus sekmadienius, nuo 9 val. ryto iki 5 val. vakaro. Sekmadieniais — iki 12 val.

Meškos patarnavimas Bendruomenei

Šių metų rugsėjo 18 ir 19 dienomis Tabor Farmoje vykęs pasitarimas sukėlė daug ginčų ir komentarų. Konferencijos dalyviams buvo aišku, kad vyko trintis tarp šiandieninių Bendruomenės vadovų. Pasitarime bandyta tos trinties priežastis išaiškinti, bet nepavyko.

Pasitarime nedalyvavo JAV LB vadovybė ir frontininkų kontroliuojamos spaudos atstovai. Tabor Farmon atvažiavo Kanados Lietuvių Bendruomenės vadovybė, bet nepasirodė amerikiečiai. JAV LB vadovybė išsiuntinėjo instrukcijas apylinkių pareigūnams, kuriose buvo įsakoma vykti į spaudos ir radijo atstovų pasitarimą, bet paskutiniu metu tas įsakymas buvęs atšauktas.

Pasitarimo pertraukomis pakuždomis buvo pasakojama, kad trintis priežastimi buvęs PLB vicepirmininkas Dr. A. Butkus. Jo elgsena tiek supykusio frontininkus, kad spaudos konferencijoje jie visai nenorėjo jo matyti, o apie jo siūlomas mintis ir klausyti nenorėjo. Dr. Butkus spaudos pasitarimą vis dėlto suorganizavo ir savo referatą joje paskaitė. Skaitė paruoštus referatus ir kiti paskaitininkai.

Pasitarimą jis pravedė pavyzdinčiai. PLB centro valdyba norėjo užgirsti atvykusiųjų nuomones įvairiais klausimais ir jas užgirdo. Ji užgirdo ir tokių minčių, kurios jai nelipo prie širdies. PLB pirmininkui keliais atvejais teko aiškintis, bet pagedaujamos aiškumos tie paaiškinimai neįsėdėjo. Ponas Barzdukas blogai jautėsi, kad konferencijoje jam teko aiškintis. Jis taip pat jautė, kad jo aiškinimas suvaziavusiųjų neįtikino. Spaudos atstovai savo įspūdžius aprašė ir atspausdino pagrindinius referatus, bet Bendruomenėje dirbantiems frontininkams nuotaikos susidarė nepalankios. Stasys Barzdukas turėjo aiškintis savo grupės draugams. Pasitarime jis galėjo nutylėti arba visiškai nesiaiškinti, bet savo partijos draugams jis turėjo išdėstyti "tikras priežastis". Šių metų spalio 2 dieną jis paruošė Pro Memoria ir išsiuntinėjo visiems veiklesiems frontininkams. Konferencijos dalyviams jis galėjo būti santūrus, bet savo grupės nariams jis turi būti atviras.

Pasiaiškinimo pabaigoje jis prisiima atsakomybę ir pripažįsta, kad pasitarimas Bendruomenei atlikęs "meškos patarnavimą". PLB pirmininkas prisipažįsta prie neapdairumo, bet jis vis dėlto tikru kaltininku skelbia

Stasio Barzduko pasiaiškinimas

Pasaulio Lietuvių Bendruomenės centro valdybos pirmininkas p. Stasys Barzdukas nepatenkintas Tabor Farmoje suaukto Amerikos lietuvių spaudos ir radijo atstovų pasitarimu svarbesniais lietuviško visuomeninio gyvenimo klausimais.

PLB centro valdybos suauktas pasitarimas neįsėdėjo toks, kokio frontininkai būtų pageidavę. Pačiame pasitarime p. Barzdukui teko gana ilgai aiškintis dėl vieno užuominų, o apie kitas jis nutylėjo. Pasitarime jis galėjo tai padaryti, bet bendraminčiams jis negalėjo tylėti. Jis nutarė parašyti jiems Pro Memoria ir viską išdėstyti. Vienas frontininkas, suabejojęs dabartinį frontininkų politinę išmintį ir Naujienose neįžiūrėjęs nieko nelietuviško, atsiuntė mums vieną kopiją ir paprašė supažindinti Amerikos lietuvių su frontininkų vedamu darbu.

Pradžioje p. Barzdukas kalbėjo apie PLB centro valdybos tuo reikalu padarytus nutarimus ir užsimena apie ruošiamą jaunimo kongresą, o vėliau šitaip savusius informuoja apie Tabor Farmoje vykusį spaudos ir radijo atstovų pasitarimą:

"Tabor Farma vis buvo gaudama tylos, nors dienos reikalai raštai buvo išsiųsti. Norom nenorom reikėjo brautis į dr. Butkaus savarankiškumą

Dr. Butkų, panorėjusį savarankiškai konferenciją tvarkyti.

Kaltas ne Dr. Butkus, mūsų nuomone, bet kaltas yra frontininkų užsispyrimas visomis priemonėmis primesti savo valią. Frontininkų įsitikinimas, kad tik tai jė turi raktą į išmintį, kad tik tai jė gali diktuoti kitiems, yra pats pavojingiausias visame lietuviškame visuomeniniame gyvenime. Toks jų užsispyrimas jau smarkiai pažeidė normalią lietuviško gyvenimo raidą. Jie gerokai apardė lietuvių krikščionių demokratų judėjimą, jie dabar tuos pačius metodus vartoja prieš kitas lietuvių politines grupes. Jų rinkti atstovai skelbia, kad jų grupių nėra, kad jos nieko neatstovauja.

Mums atrodo, kad toks įsitikinimas yra pats didžiausias meškos patarnavimas Lietuvių Bendruomenei. Patikėję savo išmintimi, jie atstumia kiekvieną truputį kitaip galvojančią lietuvių. Nuosirdesnio bendruomenininko, negu Dr. Butkus, vargu jie ras. Jis dieniomis ir naktimis dirbo Bendruomenei. Toks didelis atsidavimas pakenkė jo sveikatai ir skriaudė šeimą. Bet Dr. Butkus turės eiti tuo pačiu keliu, kuriuo nuėjo visi kiti jauni žmonės, susizavę Bendruomenės idėjomis, bet drįsę nepaklusti frontininkų. Jie bus apkaltinti, kaip šiandien yra kaltinamas Dr. Butkus.

Šitokiais metodais Lietuvių Bendruomenės neišauginsime.

sritį, ir 1971. VIII. 24 jau pamėčiau: "Beveik visi su kuriais savo kelionėse susitikau, pasigenda Bendruomenės — Spaudos — Radijo Dienos reikalais akcijos ir informacijos. Pvz.: a) kas pakviesti klausimų referentais, b) kokiomis sąlygomis Tabor Farmoje svečiai priimami ir kt. Kai trūksta viešumos, negalimas nė didesnis susidomėjimas". Taip pat su dr. Butkum kalbėjau telefonu, ir susitarėm, kad jis platesnį informacinį pranešimą spaudai duos. Netrukus jis iš tikrųjų laikraščiuose pasirodė. Buvo paskelbtos kai kurios pavadės, nors su pranešimu ir nebuvo iš anksto susitarta. Vėliau mane pasiekė priekaištai, kad blefuojuama. Tačiau pats pranešimas buvo naudingas, nes atnešė norimo aiškumo.

Tačiau nuotaikos vėl susidrumstė, kai rugsėjo 10 idenos "Dirvoje" buvo idėtas antrasis dr. Butkaus straipsnis "Tarporganizacinės veiklos reikalai". Šiam straipsniui buvo būdingi du bruožai. Tai Bendruomenės veikėjų surūšiavimas. Vieni parodė labai geri, kiti — tik popieriniai. Pakartota sisteminė jų diskriminacija, vadinant juos "suokalbinkais" ir kt. Antra, atiduota pirmenybė Altui: atstovai LB Tarybon renkami netobulais, o "išeivijos sąlygose teigiama sąvybė yra atstovavimas". Šiuo

pat metu, rugsėjo 12, man pasikambino p. Valdas Adamkus. Ten nuotaikos, kad Bendruomenės — Spaudos — Radijo diena neįvyksta, nes 1) į ją nevyksta patys referantai (minėję p. J. Stempulį, p. P. Petrutį ir kt.), 2) visai rūšiuojami Bendruomenės veikėjai nematoma prasmės dalyvauti. 3. Tabor Farma apie dieną negaunanti jokių duomenų, tad negalinti tvarkytis su partautojais, su maištais ir kt. Dr. Butkui apie visą tą patį rugsėjo 12 dieną pranešiau raštu.

Taip pat iš JAV LB Tarybos Prezidiumo atėjo žodinis pasigėdavimas Tabor Farmos dieną atšaukti, nes daug kas neaišku: neišryškėjo svarstomieji klausimai, nepranešami jų referantai, nesitarama su atsakingaisiais pareigūnais, nors girdimi gandai, jog ruošiamasi JAV LB "reformai", ir kt. Girdi, ar esanti kokia nors prasmė dalyvauti šitaip chaotiškai rengiamoje Bendruomenės — Spaudos — Radijo dienoje? "Drauge" buvo idėtas vedamasis straipsnis, taip pat kritiškai vertinąs šitaip rengiamą dieną.

Bet Bendruomenės — Spaudos — Radijo dienos atšaukti aš nesutikau. Būtime dar ryškiau parodė savo nesuiklausymą. Dr. Butkus skelbė turįs 48 įsiregistravusių dalyvių. Iš kitas pusės, vis tiek afliktas Bendruomenei "meškos patarnavimas". Pavartykim "Naujienas" bei kt. laikraščius — ir patys matysim. Išvada: kas kolektyvo vardu daroma, tai turi spręsti pats kolektyvas. PLB v-bos pirmininkas čia turėjo būti apdairusnis ir griežtesnis".

Braemer miesto, Škotijoje, suvenyrų krautuvelyje galima įsigyti retų, iš briedžio ar galvijų ragų padarytų suvenyrų, kaip čia matoma, ponios Fraser pagamintą lempą, kurią ji deda į krautuvelyje vitriną.

J. VLKS.

KĄ KITI RAŠO

Kanados istorinis posūkis tautinių grupių link

JAV savaimė iškilo kitų tautybų padėties klausimas. JAV būta palinkimo visais šioje šalyje įsikūrusias tautybes suvirstinti, tai yra įbrukti joms anglišką kalbą vieton savo gimtosios ir kartu paveikti tokius atėjūnus taip, kad jie jaustųsi sudarę ar sukūrę kitą naują tautą. Deja, ilgainiui šis polinkis susidūrė su sunkumais. JAV yra šalis, apgyventa ne vien tik įvairių tautų, bet ir rasių ne vienodos odos spalvos ir su skirtingais papročiais, kurie nepasiduoda išgyvenimui. Tad savaimė ir čia paskutiniaisiais metais iškilo tautybų likimo klausimas.

Kanadoje šis reikalas anksčiau pasireiškė ir gal lengvesnė, geresnė ir palankesnė forma. Ten kai kurios tautybės gyvena kompaktinėje masėje, nėra išmėtytos atskiromis šeimomis po visą Kanadą. Tai tautų suvirstinimas ten sunkesnis, juo labiau turint galvoje prancūzus, taip pat atsikėlusius, bet užėmusius didesnę žemės plotą. Dabar tas klausimas Kanadoje svarstomas ir rūpinamasi, kaip visus valstybės reikalus suderinti su atskirų tautų problemomis, — problemomis išsaugoti etnines grupes. "Tėviškieji žiburiai" Nr. 42 straipsnyje. Istorinis požiūris štai ką rašo:

"Iš turimų duomenų matyti, kad vyriausybė yra pasiryžusi savo nusistatymą vykdyti gana plačiu mastu. Jau duotos instrukcijos visom valdžios agentūrom atkreipti dėmesį į etnines grupes. Be to, pastarųjų kyla spaudimas nebeleisti vyriausybei apsnūsti. Ir juo aktyvesnės bus tautinės grupės, juo daugiau pa-

ramos ir pripažinimo gaus iš vyriausybės bei visuomenės. Tai, galima sakyti, tautinių grupių atbudimo metas. Iki šiol praktiniame gyvenime daugelis čia gimusių bandė išeiti iš savo tautinių grupių ir asimiliuotis su anglais ar prancūzais. Vieniems šis pabėgimas buvo daugiau, kitiems mažiau sėkmingas, bet nė vienas netapo anglu ar prancūzu. Kad ir gerai mokėdami jų kalbas, prie jų nepritapo ir nevienas grįžo į savąsias grupes, kurioms savo prigimtimi priklauso. Dabar, kai Kanados vyriausybė oficialiai pripažino tautinių grupių bei jų kultūrų prideramą vietą, nebebus pagrindo bėgti nuo savųjų.

Ir lietuvių šeimoms, sergančiom anglišką vilionę, siekiant karjeros ir pan., reikia atsisakyti klaidingos laikysenos ir savo vaikus nuo mažens įtvirtinti savoje lietuvių-visuomenėje. Tūk niekas neklaido būti lietuviu ir kanadiečiu arba amerikiečiu, t. y. Kanados ar JAV piliečiu."

SKAITYK "NAUJIENAS" — JOS TEIKIA GERIAUSIAS, TEISINGIAUSIAS ŽINIAS

GYVENIMO KELIAIS

Pulkas bastėsi Vokietijos pasieniu nuo Augustavo ligi pat Varšuvos. Mokėjau lietuvių, rusų, lenkų ir vokiečių kalbas. Pulkas vadas, generolas majoras kunigaikštis Melikovas, paskyrė mane tarnybiniu ordinancu — pasiuntiniu. Taip ir slinko karinės dienos. 1916 m. mūsų pulką permetė į Latviją ties Ryga. Prie Varšuvos rusų kariuomenė turėjo didelių nuostolių žuvusiems ir sužeistais. Ypač trūko pėstininkams karininkų. Man ir dar vienam aspirantui (volnoopred) Kononevui pasiūlė pereiti į pėstininkus ir iš karto karininko — poručiko laipsnį. Atsisakiau. Kononevas sutiko ir išėjo karininkauti pėstininkuose. 1917 m. Sename Novgorode sutikau tą patį Kononevą kapitono laipsnyje, bet su amputuota žemiau kelio koja. Vėrkė žmogus, kaip nuplaktas, aimanuodamas: kur aš dabar dingsiu... Bolševikai laikė mūsų pulką nepatikimu ir vėliau išskirstė...

1917 m. vasario pabaigoje ir kovo pradžioje prasidėjo Petrapily revoliucija. Nuvertė caro valdžią. Mūsų pulkas tada stovėjo Majorengofe prie Rygos. Gavom įsakymą joti Rygon tvarkos palaikyti. Atsirado klaukus momentas. Karininkai susirūpino. Tai buvo pirmasis įsakymas ministerio Gučkovo parašu. Jis panaikino karininkų sveikinimus karininkams ir net ge-

nerolams. Prasidėjo kariuomenės dezorganizacija. Įsakymas pulke gautas, bet kurį laiką nevykdytas, paslėptas. Nujojom Rygon. Kareiviams įsakytą jodinėti po du didesnius gatvėmis ir pamačius kur nors didesnį žmonių susibūrimą pranešti pulko štabui.

Štai grįžta iš miesto, atlikęs tarnybą, puskarininkis Levičiasvas su raudonu raiščiu prie krūtinės... Jis jodinėjo ant vokiečių arklio, kurį įsigijo mūsų pradžioje prie Grajavo nušovęs vokiečių kareivis. Pulko štabo kieme įj pasitiko pulk. Engelgartas ir pakelti balsu barė už prisiegamą raudono raiščio, Levičiasvas pulkininkui atsikalbinėjo, nurodinėdamas, kad mieste visi tiek kariai, tiek civiliai vaikščioja su raudonais bantais. Į trukimą prisirinko pilnas kiemas kareivių. Pamatė pulko adjutantas ir išaukė kaž kur pasišalinusį pulko vadą gen. Malikovą. Tuoj atvyko. Priėjo prie kareivių apsupto pulk. Engelgarto, ramiai išlaikė jo pranešimą ir Levičiasvo pasiaiškinimą. Visiems kareiviams girdint įsakė pulk. Engelgartui per 24 valandas pasišalinti iš pulko. Daugiau šio pulkininko neteko matyti.

Kai po revoliucijos įvedė karinių viršininkų rinkimus (tą didžiausią nesamoningą), tris kartus kareivių ir karininkų balsų dauguma pulko vadu buvo išrinktas tas pats gen. Melikovas, bet jis nebuvo vyriausybės patvirtintas. Tik ketvirtą kartą balsavimuose pulko vadu buvo išrinktas raštinkas Feodorovas, o jo pakeičėju tas pats gen. Malikovas, kuris iš

tikrųjų pulkui vadovavo... Visas pulkas jį mylėjo. Ligi pat pulko likvidacijos jis dėvėjo pilną generolo uniformą. Jeigu kartais išėdavo kurį miestą, tai jį iš to lydėdavo du pulko parinkti kariai, kad nebūtų kur užgautas pakrikusių kareivių, kaip nors pažemintas, pvz., spaudymu ir veidą ar panašiai. Toki pasityčiojimai iš karininkų dažnai pasitaikydavo. Kai pulką išskirstė (jau prie bolševikų valdžios) Senajame Novgorode, tai gen. Malikovas su asaromis akyse atsisveikino kiekvieną kareivį, paspausdamas ranką...

LITUVIŲ KARINIAI DALINIAI

Po caro valdžios nuvertimo, tautinių mažumų kariai pradėjo organizuotis. Neatsilikio ir lietuviai. Pasirodė, kad Suominių dragūnų pulke buvo net 70 lietuvių. Jie mane išrinko atstovu į dyklyktos armijos lietuvių karių suvažiavimą Rygoje. Suvažiavimas nutarė išrinkti 12 armijos lietuvių karių pildomąjį komitetą, jam pavedė surinkti visus šios armijos lietuvių karius ir įsteigti lietuvių karinį dalinį. Komitetan išrinkti: pirmininku Ladas Natkevičius, sekretorium Zigmąs Jonynas, nariais Raimondas Liornmanas, Antanas Juozapavičius, Juozas Giedraitis, Petras Gužas, Juozas Mikuckis, Kazys Šimonis ir Stasys Šlašešis. Vėliau komitetan kooptuotas Juozas Saurusevičius. Ryšiams palaikyti su lietuviškais kariais įvairiuose daliniuose leidome šapirografu spausdintą laikraštį "12 Armijos Karpikomo (karių pildomojo k-to) žinias". Jį para-

šydavau savo ranka. Šis laikraštėlis vėliau išsivystė į spausdintą laikraštį "Laisvą Žodį".

Besikuriant tautiniams daliniams, kilo reikalas suorganizuoti visus Rusijos kariuomenės lietuvių. Šiuo reikalu Petrapilyje suaukėm visos Rusijos lietuvių karių atstovų suvažiavimą. Tada Petrapilyje vyko ir garsumis 1917 m. Petrapilio Seimas, kuris net iki pat šių dienų vis dar linksnuojamas spaudos puslapiuose, ypač dėl karių įteikimo Lietuvos vėliavos kariajam sparnui. Dėl to užsigavo krikščionys demokratai, tautos pažanga ir nepartiniai, kurie drauge sudarė mažą Seimo daugumą, bet atskilus nuo jų daliai nepartinų, dešinytis sparnas Seime pasiliko mažumoje.

Lietuvių karių suvažiavimas išrinko centrinį komitetą — Petrapilio centrinių lietuvių karių komitetą. Komiteto pirmininku išrinktas J. M. Laurinaitis, sekretorium — Z. Jonynas, nariais — Ladas Natkevičius, Aleksandras Žilinskas, Jurgis Elisonas, Jonas Byla ir kiti. Rusijoje demokratiniu keliu išrinkto Steigiamoji Seima. Bolševikai pravedė tik 25 proc. visų atstovų. Jie karinę jėgą St. Seimą išvaikė. Teko likviduoti ir Petrapilio centrinių lietuvių karių komitetui.

Pasilikęs Petrapilyje Centr. Karių K-to sekretorius buvęs mano pulko karys Juozas Mikuckis suorganizavo atskirą lietuvių karių batalioną, jį aprūpino virtuvėmis ir net ginklais, mėgino ginkluoti grįžti į Lietuvą. Žygis lūdnai pasibaigė. Vokiečiai

lietuvių nuginklavo ir patalpino belaisvių stovykloje. Tolimesnio jų likimo nežinau.

KELIAS ATGAL...

Perejau tarnauti į Petrapilio Centrinių komitetą pabėgėliams šelpti. Rašiau mašinėlė rusišką šriftu. Dirbau iki 1918 m. rudens, kada ir šis komitetas rusų bolševikų buvo likviduotas.

1918 m. antroje pusėje prasidėjo masinis pabėgėlių grįžimas į Lietuvą. Susirgau demėtąja šiltine. Petrapilyje pasitaikydavo susirgimų ir cholera. Buvau jaunas, vos 28 metų vyras. Džiaugiausi gera sveikata. Turėjau susitaupęs pinigų. Šiautė badas. Petrapilyje žmonės mirdavo iš bado stačiai gatvėse... Už pasakiškas kainas iš spekuliantų galėdavome nusipirkti maisto. Gaudydami pelną, maistą veždavo traukiniais net iš tolimojo Sibiro. Tikėjau, kad savo stiprią organizmą ir šį kartą nugalėsiu šiltinę. Tad man pasisekė. Tačiau šį kartą šiltinė mane sunkiau prigriebė... Pasikviečiau iš Jurbarko kilusį dr. Rabinavičių. Manė apžiūrėjęs gydytojas pareiškė:

(Bus daugiau)

Skaitykite ir platinkite
Dienraštį
"NAUJIENAS"
Jos visad rašo
TEISYBĘ

DR. ANNA BALIUNAS
AKIJ, AUSU, NOSIES
IR GERKLIS LIGOS
PRITAUKO AKINIUS
2852 W. 63RD STREET
Ofiso telefonas: PROspect 8-3229
Rezid. telefonas: WALbrook 5-5076
Kasdien nuo 10 iki 12 val. ryto,
nuo 7 iki 9 val. vak. Treč. uždaryta.

Rez. tel. 239-4683
DR. K. G. BALUKAS
AKUSERIJA IR MOTERŲ LIGOS
GINEKOLOGINĖ CHIRURGIJA
6449 So. Pulaski Rd. (Crawford
Medical Building), Tel. LU 5-6446
Prilima ligonius pagal susitarimą.
Jei neatšilpina, skambinti 374-8012
Telefonas: PROspect 8-1717

DR. S. BIEŽIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
3148 WEST 63RD STREET
Val.: kas dieną po pietų 1-3 val. 7-8
tikrai antradieniais ir penktadieniais.
Treč. ir šešt. ofisas uždarytas.
Rez.: 3241 WEST 66TH PLACE
Phone: REpublic 7-7868

DR. C. K. BOBELIS
IR
DR. B. B. SEITON
INKSTŲ IR ŠLAPUMO TAKŲ
CHIRURGIJA
Telefonas: 695-0533
Fox Valley Medical Center
860 Summit St.
ROUTE 38, ELGIN, ILLINOIS

DR. PETER BRAZIS
PHYSICIAN AND SURGEON
2434 WEST 71ST STREET
Ofisas: HEmlack 4-5849
Rezid.: 388-2233
OFISO VALANDOS:
Pirmadieniais ir ketvirtadieniais 1-7 val.
antradieniais ir penktadieniais nuo 1-5 val.
ir šeštadieniais 10-12 val. ryto.

Rez.: GI 8-0873
DR. W. EISIN - EISINAS
AKUSERIJA IR MOTERŲ LIGOS
GINEKOLOGINĖ CHIRURGIJA
6132 So. Kedzie Ave., WA 5-2670
Valandos pagal susitarimą. Jei neat-
šilpina, skambinti MI 3-0001.

DR. A. JENKINS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
3844 WEST 63RD STREET
OFISO VALANDOS:
Kasdien nuo 1-4 popiet ir 6-8 val.
Treč. ir šešt. uždaryta.
Ofiso tel.: PORTsmouth 7-6000
Rezid. telefonas: GARDen 3-7278
Ofiso tel.: HE 4-1818 arba RE 7-9700
Rezidencijos: PR 6-9801

DR. J. MEŠKAUSKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
VIDAUS LIGŲ SPEC.
2454 WEST 71ST STREET
VALANDOS: Pirmadien., antradien., ket-
virtadien. ir penktadieniais nuo 3 iki
7 val. popiet. Ketvirtadien. ir šeštadien-
iais nuo 9 iki 11 val. ryto tik
susitarus.
Trečadieniais uždaryta.

DR. FRANK PLECKAS
OPTOMETRISTAS
KALBA LIETUVIŠKAI
2414 W. 71st St. — Tel. 737-5149
Tikrina akis. Pritaiko akinius ir
"contact lenses".
Val. pagal susitarimą. Uždaryta treč.

DR. LEONAS SEIBUTIS
INKSTŲ, PUSLĖS IR
PROSTATOS CHIRURGIJA
2656 WEST 63RD STREET
Val.: antradien. nuo 1-4 popiet.
ketvirtadien. nuo 5-7 val. vak.
Ofiso telefonas: 776-2880
Naujas rez. telefonas: 448-5545

DR. P. STRIMAITIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Bendra praktika ir chirurgija
Ofisas: 2750 WEST 71ST ST.
Tel.: 925-8296
Valandos: 2-8 val. vak. Penktadien.
10-12 ir nuo 2 iki 8 val. vak.
Šeštadieniais ir trečadieniais
uždaryta.
Rez. tel.: WA 5-3099

DR. VYT. TAURAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Bendra praktika, spec. MOTERŲ ligos
Ofisas: 2652 WEST 59TH STREET
Tel.: PR 8-1223
OFISO VAL.: pirm., antradien., trečadien.
ir penktadien. 2-4 val. vak. Šeštadien-
iais 2-4 val. po pietų ir kitu laiku
pagal susitarimą.

DR. V. P. TOMASONIS
CHIRURGAS
2454 WEST 71ST STREET
Ofiso telefonas: HEmlack 4-2123
Rezid. telefonas: OLson 8-6195
Prilima ligonius pagal susitarimą. Del
valandos skambinti telefonas HE 4-2123.
Jei neatšilpina, tai telefonas GI 8-6195

P. SILEIKIS, O. P.
ORTHOPEDAS-PROTEZISTAS
Aparatai, protezai, med. Ban-
džai. Speciali pagalba kojoms
(Arch Supports) ir t. t.
Val.: 9-4 ir 8-8. Šeštadieniais 9-1.
2550 West 63rd St., Chicago, Ill. 60629
Telefonas: PROspect 4-5084

JURGIS JANUSAITIS

GRAZIOSIS ISKILMĖS PRISIMINTI AMŽINYBĖN IŠEJUSIEJI

Šių metų spalio 31 dieną į šv. Kazimiero lietuvių kapinė-
nes susirinko tūkstantinė mi-
nia prisiminti ir pagerbti savo
brangiuosius asmenis, laiko
savartoję amžinybėn išėjusius.
Šias gražias iškilmes organi-
zavo LB Komitetas pasaulie-
čių teisėms apsaugoti šv. Ka-
zimiero lietuvių kapinėse ir šių
kapinių Sklypų savininkų
draugija, talkinant Lietuvių
Bendruomenės Brighton Parko
apylinkėi.

Diena buvo nuostabi gra-
ži. Lengvas vėjelis draikė šia-
me amžinojo poilsio mieste
nukritusius, pageltusius lapus.
Žmonės dar prieš dvyliktą va-
landą rinkosi tylūs ir susimąs-
tę prie paminklo Steigėjams
šių kapinių atminti, senoje
kapinių dalyje.

Amžinybėn išėjusių pager-
bimo apeigas pradėjo LB Brigh-
ton Parko apylinkės pirminin-
kas Juozas Šlajus, primindamas
gyvyčių su mirusiais bend-
ravimo esmę, kaip reikšmin-
gą tikėjimo dalyką kiekvie-
nam tikinčiam. Jis ir pravedė
visas pagerbimo apeigas.

Šv. Antano lietuvių parapi-
jos gerb. kun. klebonas Stan-
kevičius iš Cicero atkalbėjo ati-

rinkamas mirusiųjų pagerbi-
mui maldas. Malonų pažymė-
ti, kad šis klebonas, čia gi-
męs ir augęs, bet visa širdimi
puoselėjęs lietuviybę šioje para-
pijoje ir budi lietuvių tautinių
ir religinių tradicijų išsaugoji-
me.

Pasauliečių komiteto pir-
mininkas Algis Regis kiek il-
gesniame žodyje išryškino lie-
tuvių tikinčiųjų pagarbą savo
mirusiems, pažymėdamas, kad
mirtis jungia kartas, per mir-
tį ryškėja lietuvių tautos dvasi-
nės savybės. Per mirtį gim-
ta pačios didžiausios idėjos.
Kristaus mirtis įžiebė krikščio-
nybę pasaulyje. Savanorių
mirtis lietuvių tautai atnešė
laisvę ir nepriklausomybę, par-
tizanų mirtis ir jų kraujo auka
įgalino tautos laisvės nepalau-
žiamą troškimą ir tikėjimą.
Taigi maldos susikauptami
ir atmindami mirusius, drau-
ge iš naujo ryžtames gyventi
tų žmonių idėjomis ir vykdyti
jų valią.

Po pasauliečių žodžio, prie
paminklo Kapinių Steigėjams
visuomenės vardu vainiką pa-
dėjo LB Pasauliečių komiteto
vykd. vicepirmininkas Kazys
Barzdukas ir Sklypų savininkų
draugijos valdybos narė
Paulina Šukytė.

Vėlinių žvakę visiems lie-
tuvių tautos vaikams visame pa-
saulyje amžinybėn išėjusiems

nės Pasauliečių komiteto pir-
mininkas Algis Regis ir Skly-
pų savininkų draugijos pirmi-
ninkė Giedraitienė. Susikau-
pimu, giesmėmis ir maldą šios
trumpos, bet gražios apeigos
prie paminklo ir buvo baigtos.

Po to daugybė žmonių kapinių
vingiuotais takais skubėjo
prie savo tėvų, brolių, seserų,
giminaičių, bičiulių ir pažis-
tamųjų kapų ir parimę prie jų
prisiminė savo brangius asme-
nis, kurie gyvendami žemėje
ne vienam iš mūsų yra pada-
rę daug gero.

Tenka pažymėti, kad šios
gražios mirusiųjų prisiminimo
ir pagerbimo apeigos Vėlinių
proga buvo pradėtos Pasaulie-
čių komiteto ir Sklypų savininkų
draugijos prieš keletą me-
tų ir dabar, kaip matome,
kasmet ir šias gražias apeigas
susirenka vis daugiau ir dau-
giau tikinčiųjų lietuvių.

Atsimename, kad dar tebė-
ra gyva problema ir šių šv.
Kazimiero lietuvių kapinių,
kuriose buvo užsimota iš pa-
grindų įpakeisti gražias reli-
gines ir tautines tradicijas.
Pasauliečių komiteto energin-
go ir nepavargstančio pirmi-
ninko Algio Regio ir Sklypų
savininkų draugijos pastangų
dėka šiandien mes turime ga-
limybę savo artimuosius pa-
galbiai palydėti ir amžinąjį
poilsio vietą ir Vėlinių progą
atitinkamai prisiminti čia am-
žinajame poilsyje besilisin-
čius lietuvių tautos sūnus ir
dukas.

Romoje sukamas filmas apie Leoną
Trocki gyvenimą. Pači Trocki vaidi-
na garsus filmo aktorius Richard Bur-
ton, specialiai šiai reizei užsigaubęs
barzdele.

dar sukilime, bet laiku pasitrau-
kė ir nebuvo nubauti pasistatę
ūkinius trobesius ant Rimkaže-
rių ežerėlio kranto. Trijų ūki-
ninkų kaimelis buvo vadinamas
Paežerėliais, o lenkiškai — Po-
jeziorki. Nors dabar Paežerė-
liuose gyvena keturios šeimos,
bet nesudaro administracinio
vieneto, o priklauso Rimkažerų
seniūnijai, tai ir šis pavadinimas
pamažu pradeda nykti.

Seniau kariai atitarnavę 25
metus caro kariuomenėje gauda-
vę po penkis margus žemės. Iš
Krasnagrudos dvaro laukų ar iš
Dusnyčios kelių kartus buvę iš-
skirti keli tokie sklypai. Gana
paminėti, kad prie Dusnyčios
kaimo atsirado net trys Tarnau-
kos ir kiekvienojo po kelis pen-
tkiamargius ūkelius. Dabar ir jų
nėra.

Tarp Joniškės ir Akatnykų
dvarų prie kito savo dvaro da-
bar Lazdijų kaimelis, bet tų dva-
relių savininkas iškeles juos ir
daves daugiau žemės prie vieš-
kelio į Seinus buvęs Puniškių ra-
jone. Kažkodėl tą naują vietą
jei kaimelis žmonės Puniškiais va-
dino. (Aušra, Nr. 17)

Susirinkusių ir parengimų
PRANEŠIMAI

— SLA 134-tos Moterų Kuopos su-
sirinkimas įvyks penktadienį, lapkri-
čio mėn. 5 dieną, 6:30 val. vak. Holly-
wood mažojo salėje, 2417 W. 43rd St.
Visos narės kviečiamos dalyvauti.

— Upytės Draugiško Klubo eilinis
susirinkimas įvyks lapkričio mėn. 5
d., penktadienį, 8 val. vak. Hollywood
salėje, 2419 W. 43rd St. Kviečiame
visus narius gausiai dalyvauti šiame
susirinkime, nes yra daug svarbių rei-
kalų aptarti. Po susirinkimo —
valės. A. Kals

— Zagariečių Klubas rengia Metinį
šokių vakarą, kuris įvyks lapkričio 6
dieną, Hollywood salėje, 2417 W. 43rd
St. Pradžia 6:30 val. vak. Šokiams
gros Jurgio Joniko orkestras. Kvie-
čiame visus narius ir svečius dalyvauti
ir linksmai laiką praleisti su zagarie-
čiais. A. Sankus, Komisija

— Lietuvių Brighton Parko Moterų
Klubo metinis balus įvyks šeštadienį
lapkričio 7 dieną, Hollywood Inn
salėje, 2417 W. 43rd St. Pradžia 4 v.
p. p. Bus skanių valgių, gardžių gė-
rimų ir Antano Valiūno orkestras.
Narės, kurios nedalyvavo, turės užsi-
mokėti už bilietą. Prašo visus atvykti.
Baliaus Komisija

A. + A.
JONAS MONTVILA
Gyv. Marquette Parke, 7241 So. Artesian Ave.
Po sunkios ligos mirė Chicagoje, 1971 m. lapkričio mėn. 3 d.,
2:00 val. popiet. Gimęs Mintaujoje, Latvijoje, 1901 m. lapkričio mėn.
9 d. Nepriklausomoje Lietuvoje tarnavo Užsienio Reikalų Ministe-
rijoje.
Paliko nuliūdę gimines: sūnėnas Juozas Matukas ir sesers dukte-
rys — Irena Sinienė ir Vida Opelienė su šeimos, draugai bei pa-
žistai.
Kūnas pašarvotas Mažeika - Evans koplyčioje, 6845 So. Western
Avenue.
Penktadienį, 5 m. lapkričio 5 d. vakare, 7 val., įvyks su Velioniu
Jonu Montvila atsisveikinimas.
Šeštadienį, lapkričio 6 dieną 9:00 val. ryto bus lydimas iš kopy-
čios į šv. Mergelės Marijos Gimimo parapijos bažnyčią, o po gedulin-
gų pamaldų bus laidojamas Lietuvių šv. Kazimiero kapinėse.
Visi a. a. Jono Montvilo giminės, draugai ir pažįstami nuosirdžiai
kviečiami dalyvauti laidojimo ir suteikti jam paskutinį patarnavi-
mą ir atsisveikinimą.
Nuliūdę lieka:
Giminės.
Vietoje gėlių prašoma aukoti Jaunimo centro arba Senelių namų
statybai.
Laidotuvių Direktorai Mažeika - Evans. Tel. RE 7-8600.

GELININKAS
(PUTRAMENTAS)
Linksmumo arba liūdesio valandoje
gražiausios gėlės ir vainikai antko-
pių papuošimui ir sezoninės
kapams gėlės.
ROY R. PETRO (PUTRAMENTAS)
5525 So. Harlem Ave. — 586-1220

GUŽAUSKŲ
GELES VISOMS PROGOMS
BEVERLY HILLS GELINČIA
2443 WEST 63RD STREET
Telefonai: PR 8-0833 ir PR 8-0834

PETKUS
TĖVAS IR SŪNUS
MARQUETTE FUNERAL HOME
2533 W. 71st Street
Telefonas: GROvehill 6-2345-6
1410 So. 50th Ave., Cicero
Telefonas: TOWNhall 3-2108-9
TRYŠ MODERNIŠKOS KOPLYČIOS
AIKSTĖ AUTOMOBILIAMS PASTATYTI

Laidotuvių Direktorai
MAŽEIKA & EVANS
6845 SO. WESTERN AVE.
TRYŠ MODERNIŠKOS
AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS
MAŠINOMS VIETA
REpublic 7-8600 REpublic 7-8601

EUDEIKIS
SENIAUSIA IR DIDžiausia LAIDOJIMO ĮSTAIGA
LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI:
DOVYDAS P. GAIDAS **GERALDAS F. DAIMID**
4605-07 So. HERMITAGE AVENUE
Tel.: Yards 7-1741 - 1742
4330-34 So. CALIFORNIA AVENUE
Telefonas: LAfayette 3-0440
MODERNIŠKOS AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS

NARIAI:
Chicago
Lietuvių
Laidotuvių
Direktorių
Asociacijų

AMBULANCE
PATARNAVI-
MAS ČIENA
IR NAKTI
★
TURIME
KOPLYČIAS
VISOSE MIESTO
DALYSE

ANTANAS M. PHILLIPS
3307 So. LITUANICA AVENUE. Phone: Yards 7-3401
BUTKUS - VASAITIS
1446 So. 50th Ave., Cicero, Ill. Phone: OLYmpic 2-1003
PETRAS BIELIUNAS
4348 So. CALIFORNIA AVE. Phone: LAfayette 3-3572

GEORGE F. RUDMINAS
3319 So. LITUANICA AVE. Tel.: Yards 7-1138-1139
STEP. C. LACK IR SŪNUS
(LACKAWICZ)
2424 WEST 69TH STREET REpublic 7-1213
2314 WEST 23RD PLACE VIRginia 7-6672
11028 SOUTHWEST HIGHWAY, Palos Hills, Ill. 974-4410

P. J. RIDIKAS
3354 So. HALSTED STREET Phone: Yards 7-1911
LEONARD BUKAUSKAS IR SŪNUS
10821 So. MICHIGAN AVE. Phone Commodore 4-2228
649 EAST 162ND ST. Phone Commodore 4-2228
South Holland, Illinois

GRADINSKAS
AM-FM RADIJAS
STEREO
FONOGRAFAS
NAMŲ ELEKT. IR BATER.
2512 W. 47 ST. — FR 6-1998
LIETUVI, EIK PAS LIETUVI!

PERKRAUTYMAI
MOVING
Laidimai — Pilna apdrada
ZEMA KAINA
R. JERENAS
2047 W. 67th Pl. WILbrook 5-8063

MOVING
Apdrastus perkraustymas
iš įvairių atstumų.
ANTANAS VILIMAS
823 West 34 Place
Tel.: FRontier 6-1882

SOPHIE BARCUS
RADIO ŠEIMOS VALANDOS
Visos programos iš WOPA.
1490 kil. A. M.
Lietuvių kalba: kasdien nuo pirmo
dieno iki penktadienio 11-12
val. ryto. — Šeštadienį ir sek-
madienį nuo 8:30 iki 9:30 val.
ryto.
Tel.: HEmlack 4-2413
7159 So. MAPLEWOOD AVE.
CHICAGO, ILL. 60629

**A FOREST'S FUTURE
IS IN YOUR HANDS**
Every tree, every shrub,
and all our wildlife depend on
you to help prevent
forest fires. So please follow
Smiley's ABC's: Always
check matches till cold. Be sure
to douse all campfires,
and the same, and douse
them again. Crush all
smoking banes.
Please! Only you can
prevent forest fires.

DAINAVOS "SIDABRINĖ DIENA"

Dvidešimt penkeri metai nesunkaus žanro, tačiau aiškiai lietuviško charakterio. Ansambliu šitą kūrinį specialiai užsakė, nurodymas, kuris pagedauja savo 25 metų sukakčiai. Todėl ir pavadinimas gavo tokį tinkantį sidabrinei sukakčiai. Po iškilnių, lietuvių tautos muzikos ateičiai liks originalus, lengvo žanro, melodingas veiklas. Kaip visi žino, kompozitorius Budriūnas puikiai rašo choras. Veikale nemažai liaudies motyvų gan artimų specifiniam operetiniam stiliui. Operetėje yra duetų, trio, kvartetų ir nemažai chorinių vietų.

Toliau P. Armonas papasakojo, kad operetėje dalyvaus ir simfoninis 22 asmenų orkestras, specialiai šiam pastatymui sukomplektuotas. Operetėje dalyvaus solistai: D. Kučėnienė, J. Salnienė, M. Momkienė, A. Grigas, V. Radys, R. Mastienė, A. Gelazius ir J. Siaurimas. Dalyvaus ir L. Brazdėnės vadovaujamas baletas. Rezisierė — Zita Kevalaitytė — Visockienė.

Trumpai apie savo uždavinius ir sumanymus pakalbėjo ir scenovaidžio dailininkas J. Daugvila. Jis bandęs duoti modernią, tačiau ir lietuvių liaudies motyvų turinčią apilinką.

Operetės autorius A. Kairys papasakojo apie operetės "Sidabrinė diena" turinį. Siužetas — modernių dienų Amerikos lietuvių gyvenimas. Autorius panašia tema buvo pradėjęs rašyti komediją, tačiau yliau perrašė ir pritaikė ansamblio pastatymui. Reikėjo sukurti nemažai lyrikos, dešintis prie kompozitoriaus Budriūno. Kūrinys paliečia mas kelių žemųjų gyvenimas, intrigos, meilė, neapykantą, pavydas, visuomeninė veikla, įvairūs kasdieninio gyvenimo nuotykių, kurie baigiasi dviejų porų sutuoktuvėmis.

Muzikas P. Armonas, Dainavos vadovas, papasakojo apie operetės muziką, kuri esanti

K. Vaitkevičiaus sukaktis

Trečiadienį, lapkričio 3 d. Naujienų spaustuvs pagrindinis šulės Kazimieras Vaitkevičius šventė savo 65 metų sukaktį. Trumpam laikui sutraukę darbą, Vaitkevičius pasveikinti susirinko visi Naujienų redakcijos ir administracijos darbuotojai linkdami su kaktuvinkini sveikatos ir daug saulėtų dienų.

K. Vaitkevičius dar energingas, lieknas, jaunatviškai nusiteikęs vyras, todėl šis sukaktis yra tik viena iš daug dūsimų sukakčių. Daug svarbesnė yra jo 50 metų sukaktis nuo darbo spaustuvs pradžios. K. Vaitkevičius pradėjo spaustuvs dirbti vos 15 metų vaikiną. Nepriklausomoje Lietuvoje jis vedė "Lietuvos žinių" spaustuvs ir buvo laikomas vienu geriausių šios srities specialistu visoje šalyje. Tremitje K. Vaitkevičius gyveno 4 metus Šveicarijoje, po to, 10 metų Argentinoje, kur jis reikšmingai prisidėjo prie lietuvių leidžiamo laikraščio "Laiko" spaustuvės įsteigimo. Šis laikraštis lapkričio viduryje išleis jau 500-ąjį savo numerį. Nuosava spaustuvė žymiai prisidėjo prie "Laiko" stiprinimo ir augimo.

Spaustuvs darbai K. Vaitkevičiui yra puikiai pažįstami, bet dar daugiau, jis yra ir puikus įvairių mašinų žinovas, gebas lengvai jas pataisyti, patobulinti. Per savo ilgus darbus metus spaustuvėse Lietuvoje ir išeivijoje Vaitkevičius yra paruošęs, išmokęs didelį skaičių jaunų, pradedančių linotipininkų, lauzytojų ir mašinistų. Tai ir yra didžiausias K. Vaitkevičiaus nuopelnas lietuvių spaudai, spausdintam lietuviškam žodžiui. Vaitkevičiui — daug našių, vaisingų metų!

A. P.

BRITANIJOS LIETUVIŲ KLUBO VAKARIENĖ

Kelias netolimas ir mielas, nors gsdintų lietus ar sniegas, vyksim visi, kad ir sušalę į Balio Pakšto salę.

Šeštadienį, lapkričio 13 d. 7 val. vak. į rengiamą Chicago Britanijos Lietuvių klubo tradicinę — metinę vakarienę. Bus gaudas maistas, linksma programa, turtingas laimės šulins laimingiesiems ir žavinga B. Pakšto muzika.

Įėjimas auka tik 5 dol. asmeniui. Dėl rezervacijų kreiptis į Rumos maisto krautuve, 4359 So. Maplewood, arba telefonu VI 7 — 2149.

Lietuviai laimėjo rinkimus

Beverly Shores, Ind. — Praeitą antradienį vyko Beverly Shores savivaldybės rinkimai. Buvo didokas skaičius respublikonų ir demokratų. Tenka džiaugtis, kad du lietuviai,

SKAITYK "NAUJENAS" — JOS TEIKIA GERIAUSIAS, TEISINGIAUSIAS ŽINIAS

HELP WANTED — MALE-FEMALE

Reikia Darbininkų ir Darbininkių

MATURE COUPLE NEEDED For family of 6. 4 children. Live in Own small apt. Woman for house-keeping, man to assist wife. Exp. preferred. References. Top salary for right couple. Call collect (414) 771-7810

MISCELLANEOUS Įvairūs Dalykai

HOLIDAY MARKET Tuesday, November 9, pre-annual TOY AND BOUTIQUE SALE THRIFT HOUSE 511 MAIN STREET EVANSTON, ILLINOIS Operated by EVANSTON JUNIOR LEAGUE

RENTING IN GENERAL Nuomos

NEWLY DECORATED, furnished, 4 small rooms. Southwest. Very reasonable. Call 521-7730.

FURNITURE AND FIXTURES Rakandai ir Įrenginiai

PARDUODAMI IS MODELINIŲ NAMŲ BALDAI 10% iki 50% nuolaida. Galima pirkti laisvai ir išsimokėti. Aptarnauja lietuvių.

SOUTHWEST FURNITURE CO. TEL. GR 6-4421 6200 So. WESTERN AVE.

BUSINESS CHANCES Biznio Progos

SAVINTINKAS PARDUODA 6 butų namą su baldais ir visais įrengimais. Geros pajamos. Nebrangi kaina. Li-ga verčia parduoti. Grand View Apartments, Mr. & Mrs. Stanley Shaltis, 732 Park Ave., Hot Springs, Ark. 71901 National 3-5737

REAL ESTATE — OUT OF TOWN Nuosavybės kitur

AUKSINE PROGA! Gražioje Colorado valstijoje, prie Pueblo, parduodami sklypai. Suinteresuoti žemės pirkimu nusikrausdami velniui iš Midway aerodromo be jokių išpareigojimų. Dėl informacijos skambinti telefon. 927-9532.

jų vaidmenų Dainavos ansamblio statomoj operetėj Sidabrinė Diena. Operetę teikia parašė Anatolijus Kairys, o muziką — Bronius Budriūnas.

— Nepriklausomos Lietuvos Kariuomenės atskirkimo 53-jų metų ir Simo Kudirkos 1-nų metų į laisvę vėrimosi sukakčiai minėjimas įvyks lapkričio mėn. 21 d. Minėjimas prasidės iškilmingomis pamaldomis Tėvų Jėzuitų koplyčioje 11 val. r. Pamaldas atnaušaus kun. J. Bo-revičius, pamaldų metu, koplyčioje giedos solistės Genovaitė Mažeikienė ir Margarita Momkienė. (Pr.)

TRUMPAI

— Illinois Lietuvių Moterų Dailininkų draugija išstato savo darbų ilgalaike parodą N. ir J. Vaznelių parduotuveje, 2501 West 71st St. Šį penktadienį paroda veiks pirmą dieną nuo 1-mos val. iki 8 val. vakare. Draugijos valdyba kviečia visuomenę lankyti parodą ir ragina pirkti moterų dailininkų paveikslus Kalėdų proga savo artimiesiems ir giminėms. Paveikslų kainos vi-siems prieinamos.

— Sol. Julius Saurimas, te-noras, atliks vieną iš svarbių-

REAL ESTATE

REAL ESTATE FOR SALE Namai, žemė — Pardavimui

REAL ESTATE FOR SALE Namai, žemė — Pardavimui

PASKOLOS PERKANT NAMUS, DAROMOS ILGIEMS TERMINAMS — IR ZEMAIS NUOSIMCIAIS MENESINIAIS ISSIMOKEJIMAI DEL VISU INFORMACIJU, KREIPKITE I

MUTUAL FEDERAL SAVINGS

PETRAS KAZANAUSKAS, Prezidentas

2212 W. Cermak Road Chicago, Ill. Virginia 7-7747

BUTU NUOMAVIMAS NAMU VALDYMAS — NOTARIATAS — VERTIMAI

[VISU ROCIU DRAUDIMO AGENTORA]

J. BACEVICIUS — BELL REALTY INCOME TAX SERVICE

6455 So. Kedzie Ave. — Prospect 8-2233

OPEN HOUSE SUNDAY, 1-5 P. M. 1417 So. 48th St., CICERO.

2 flat frame, 5 and 5 1/2 room apts. New aluminum s/s. Living and dining room combination. 2 car garage plus 25' adjoining lot. BY OWNER. 788-4225 or 484-4322

A. & L. INSURANCE & REALTY A. LAURAITIS INCOME TAX 4645 So. ASHLAND AVE. LA 3-8775 (Currency Exchange įstaigoj) Pigūs automobilių draudimai.

A. G. AUTO REBUILDERS Čia automobilių išlyginami ir nuda-žomi. Darbas atliekamas sąžiningai ir gerai, prityrusių darbininkų. Kai-nos nebrangios.

3518-24 W. 63rd Street, Chicago, Ill. TEL. — 776-5888 Anicetas Garbačiauskas, sav

HOME INSURANCE

Call: Frank Zapolis 3208 1/2 W. 95th St. GA 4-8654 State Farm Fire and Casualty Company

TERRA Brangenybės, Laikrodžiai, Dovanos visoms progoms. 3237 WEST 63rd ST., CHICAGO Telef. 434-4660

SIUNTINIAI I LIETUVĄ ir kitus kraštus P. NEDZINSKAS, 4065 Archer Chicago, Ill. 60632. Tel. YA 7-5980

A. TVERAS LAIKRODŽIAI IR BRANGENYBES Pardavimas ir Taisymas 2646 WEST 69th STREET Tel.: Republic 7-1941

K. ERINGIS CALIFORNIA SUPER SERVICE Taisomi auto motorai, stabdžiai, tune-ups ir t. t. 4824 So. CALIFORNIA AVE. CHICAGO, ILL. TEL. VI 7-9327

Chicago Medžiotų - Meškeriotų Klubo Šampano balius įvyks lapkričio 6 d., 8:00 v. vak., Marquette salėje, 6908 So. Western Ave. Gros Ramonio orkestras. Įėjimas, valgiai ir šampanas 5 dol. Rezervacijoms telef. 776-8688. (Pr.)

Cicero Jūrų Šaulių kuopa Klaipėda šeštadienį, lapkričio 6 d. ruošia B. Pakšto salėje švyturio balių, grojant jo paties orkestrui. Pradžia 7:30 val. vak. Įėjimo auka \$5.00 asmeniui. Bus trumpa programa, šilta ir šalta vakarienė ir dovanų pasiskirstymas. Staliukus rezervuoti skambinant dienos metu 656-4186 arba 656-6862 ir vaka-rais 737-6245. Kvietčia linksmai praleisti su šauliais laiką Valdyba ir Rengimo Komitija (Pr.)

"NAUJENOS" KIEKVIENO DARBO ŽMOGAUS DRAUGAS IR BICIULIS

"NAUJENOS" KIEKVIENO DARBO ŽMOGAUS DRAUGAS IR BICIULIS

"NAUJENOS" KIEKVIENO DARBO ŽMOGAUS DRAUGAS IR BICIULIS

"NAUJENOS" KIEKVIENO DARBO ŽMOGAUS DRAUGAS IR BICIULIS

"NAUJENOS" KIEKVIENO DARBO ŽMOGAUS DRAUGAS IR BICIULIS

"NAUJENOS" KIEKVIENO DARBO ŽMOGAUS DRAUGAS IR BICIULIS

"NAUJENOS" KIEKVIENO DARBO ŽMOGAUS DRAUGAS IR BICIULIS

"NAUJENOS" KIEKVIENO DARBO ŽMOGAUS DRAUGAS IR BICIULIS

"NAUJENOS" KIEKVIENO DARBO ŽMOGAUS DRAUGAS IR BICIULIS

"NAUJENOS" KIEKVIENO DARBO ŽMOGAUS DRAUGAS IR BICIULIS

"NAUJENOS" KIEKVIENO DARBO ŽMOGAUS DRAUGAS IR BICIULIS

"NAUJENOS" KIEKVIENO DARBO ŽMOGAUS DRAUGAS IR BICIULIS

"NAUJENOS" KIEKVIENO DARBO ŽMOGAUS DRAUGAS IR BICIULIS

"NAUJENOS" KIEKVIENO DARBO ŽMOGAUS DRAUGAS IR BICIULIS

"NAUJENOS" KIEKVIENO DARBO ŽMOGAUS DRAUGAS IR BICIULIS

"NAUJENOS" KIEKVIENO DARBO ŽMOGAUS DRAUGAS IR BICIULIS

"NAUJENOS" KIEKVIENO DARBO ŽMOGAUS DRAUGAS IR BICIULIS

"NAUJENOS" KIEKVIENO DARBO ŽMOGAUS DRAUGAS IR BICIULIS

"NAUJENOS" KIEKVIENO DARBO ŽMOGAUS DRAUGAS IR BICIULIS

"NAUJENOS" KIEKVIENO DARBO ŽMOGAUS DRAUGAS IR BICIULIS

"NAUJENOS" KIEKVIENO DARBO ŽMOGAUS DRAUGAS IR BICIULIS

"NAUJENOS" KIEKVIENO DARBO ŽMOGAUS DRAUGAS IR BICIULIS

"NAUJENOS" KIEKVIENO DARBO ŽMOGAUS DRAUGAS IR BICIULIS

"NAUJENOS" KIEKVIENO DARBO ŽMOGAUS DRAUGAS IR BICIULIS

"NAUJENOS" KIEKVIENO DARBO ŽMOGAUS DRAUGAS IR BICIULIS

"NAUJENOS" KIEKVIENO DARBO ŽMOGAUS DRAUGAS IR BICIULIS

"NAUJENOS" KIEKVIENO DARBO ŽMOGAUS DRAUGAS IR BICIULIS

"NAUJENOS" KIEKVIENO DARBO ŽMOGAUS DRAUGAS IR BICIULIS

"NAUJENOS" KIEKVIENO DARBO ŽMOGAUS DRAUGAS IR BICIULIS

REAL ESTATE

REAL ESTATE FOR SALE Namai, žemė — Pardavimui

REAL ESTATE FOR SALE Namai, žemė — Pardavimui

PASKOLOS PERKANT NAMUS, DAROMOS ILGIEMS TERMINAMS — IR ZEMAIS NUOSIMCIAIS MENESINIAIS ISSIMOKEJIMAI DEL VISU INFORMACIJU, KREIPKITE I

MUTUAL FEDERAL SAVINGS

PETRAS KAZANAUSKAS, Prezidentas

2212 W. Cermak Road Chicago, Ill. Virginia 7-7747

BUTU NUOMAVIMAS NAMU VALDYMAS — NOTARIATAS — VERTIMAI

[VISU ROCIU DRAUDIMO AGENTORA]

J. BACEVICIUS — BELL REALTY INCOME TAX SERVICE

6455 So. Kedzie Ave. — Prospect 8-2233

OPEN HOUSE SUNDAY, 1-5 P. M. 1417 So. 48th St., CICERO.

2 flat frame, 5 and 5 1/2 room apts. New aluminum s/s. Living and dining room combination. 2 car garage plus 25' adjoining lot. BY OWNER. 788-4225 or 484-4322

A. & L. INSURANCE & REALTY A. LAURAITIS INCOME TAX 4645 So. ASHLAND AVE. LA 3-8775 (Currency Exchange įstaigoj) Pigūs automobilių draudimai.

A. G. AUTO REBUILDERS Čia automobilių išlyginami ir nuda-žomi. Darbas atliekamas sąžiningai ir gerai, prityrusių darbininkų. Kai-nos nebrangios.

3518-24 W. 63rd Street, Chicago, Ill. TEL. — 776-5888 Anicetas Garbačiauskas, sav

HOME INSURANCE

Call: Frank Zapolis 3208 1/2 W. 95th St. GA 4-8654 State Farm Fire and Casualty Company

TERRA Brangenybės, Laikrodžiai, Dovanos visoms progoms. 3237 WEST 63rd ST., CHICAGO Telef. 434-4660

SIUNTINIAI I LIETUVĄ ir kitus kraštus P. NEDZINSKAS, 4065 Archer Chicago, Ill. 60632. Tel. YA 7-5980

A. TVERAS LAIKRODŽIAI IR BRANGENYBES Pardavimas ir Taisymas 2646 WEST 69th STREET Tel.: Republic 7-1941

K. ERINGIS CALIFORNIA SUPER SERVICE Taisomi auto motorai, stabdžiai, tune-ups ir t. t. 4824 So. CALIFORNIA AVE. CHICAGO, ILL. TEL. VI 7-9327

Chicago Medžiotų - Meškeriotų Klubo Šampano balius įvyks lapkričio 6 d., 8:00 v. vak., Marquette salėje, 6908 So. Western Ave. Gros Ramonio orkestras. Įėjimas, valgiai ir šampanas 5 dol. Rezervacijoms telef. 776-8688. (Pr.)

Cicero Jūrų Šaulių kuopa Klaipėda šeštadienį, lapkričio 6 d. ruošia B. Pakšto salėje švyturio balių, grojant jo paties orkestrui. Pradžia 7:30 val. vak. Įėjimo auka \$5.00 asmeniui. Bus trumpa programa, šilta ir šalta vakarienė ir dovanų pasiskirstymas. Staliukus rezervuoti skambinant dienos metu 656-4186 arba 656-6862 ir vaka-rais 737-6245. Kvietčia linksmai praleisti su šauliais laiką Valdyba ir Rengimo Komitija (Pr.)

"NAUJENOS" KIEKVIENO DARBO ŽMOGAUS DRAUGAS IR BICIULIS

"NAUJENOS" KIEKVIENO DARBO ŽMOGAUS DRAUGAS IR BICIULIS

"NAUJENOS" KIEKVIENO DARBO ŽMOGAUS DRAUGAS IR BICIULIS

"NAUJENOS" KIEKVIENO DARBO ŽMOGAUS DRAUGAS IR BICIULIS

"NAUJENOS" KIEKVIENO DARBO ŽMOGAUS DRAUGAS IR BICIULIS

"NAUJENOS" KIEKVIENO DARBO ŽMOGAUS DRAUGAS IR BICIULIS

"NAUJENOS" KIEKVIENO DARBO ŽMOGAUS DRAUGAS IR BICIULIS

"NAUJENOS" KIEKVIENO DARBO ŽMOGAUS DRAUGAS IR BICIULIS

"NAUJENOS" KIEKVIENO DARBO ŽMOGAUS DRAUGAS IR BICIULIS

"NAUJENOS" KIEKVIENO DARBO ŽMOGAUS DRAUGAS IR BICIULIS

"NAUJENOS" KIEKVIENO DARBO ŽMOGAUS DRAUGAS IR BICIULIS

"NAUJENOS" KIEKVIENO DARBO ŽMOGAUS DRAUGAS IR BICIULIS

"NAUJENOS" KIEKVIENO DARBO ŽMOGAUS DRAUGAS IR BICIULIS

"NAUJENOS" KIEKVIENO DARBO ŽMOGAUS DRAUGAS IR BICIULIS

"NAUJENOS" KIEKVIENO DARBO ŽMOGAUS DRAUGAS IR BICIULIS

"NAUJENOS" KIEKVIENO DARBO ŽMOGAUS DRAUGAS IR BICIULIS

"NAUJENOS" KIEKVIENO DARBO ŽMOGAUS DRAUGAS IR BICIULIS

"NAUJENOS" KIEKVIENO DARBO ŽMOGAUS DRAUGAS IR BICIULIS

"NAUJENOS" KIEKVIENO DARBO ŽMOGAUS DRAUGAS IR BICIULIS

"NAUJENOS" KIEKVIENO DARBO ŽMOGAUS DRAUGAS IR BICIULIS

"NAUJENOS" KIEKVIENO DARBO ŽMOGAUS DRAUGAS IR BICIULIS

"NAUJENOS" KIEKVIENO DARBO ŽMOGAUS DRAUGAS IR BICIULIS

"NAUJENOS" KIEKVIENO DARBO ŽMOGAUS DRAUGAS IR BICIULIS

"NAUJENOS" KIEKVIENO DARBO ŽMOGAUS DRAUGAS IR BICIULIS

"NAUJENOS" KIEKVIENO DARBO ŽMOGAUS DRAUGAS IR BICIULIS

"NAUJENOS" KIEKVIENO DARBO ŽMOGAUS DRAUGAS IR BICIULIS

"NAUJENOS" KIEKVIENO DARBO ŽMOGAUS DRAUGAS IR BICIULIS

"NAUJENOS" KIEKVIENO DARBO ŽMOGAUS DRAUGAS IR BICIULIS

"NAUJENOS" KIEKVIENO DARBO ŽMOGAUS DRAUGAS IR BICIULIS

"NAUJENOS" KIEKVIENO DARBO ŽMOGAUS DRAUGAS IR BICIULIS

BRIGHTON
SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION

HOME LOANS INSURED SAVINGS

Serving the Lithuanian Community 57 years with personal attention
4071 ARCHER AVE. (WEST OF CALIFORNIA AVE.)
CHICAGO, ILLINOIS 60632 — TEL.: LA 3-3248

SIUNTINIAI I LIETUVĄ
VYTAUTAS ZUKAUSKAS — MARIA NOREIKA
2608 West 69th St., Chicago, Ill. 60629. • Tel. WA 5-2787
Didelis pasirinkimas įvairių prekių.
AUTOMOBILIAI, ŽALDYTUVAI, MAISTAS, PINIGAI.

SIUNTINIAI I LIETUVĄ
COSMOS PARCELS EXPRESS CORP.
MARQUETTE GIFT PARCELS SERVICE
2501 W. 69th St., Chicago, Ill. 60629. — Tel. WA 5-2737
3333 So. Halsted St., Chicago, Ill. 60608. — Tel. 254-3320
Įvairių prekių pasirinkimas, motociklai, žaldytuvai, automobiliai, maistas, dolieriniai Certificatai.
V. VALANTINAS

MOVING — Apdraustas perkraustymas
Pigus ir sąžiningas patarnavimas. Naujais kraustymo įrankiais. Ilgų metų patyrimas.
AL NAUJOKAITIS
2022 W. 69 ST. CHICAGO, ILL. 60636. Tel. WA 5-9209

Ilgamečio BALFO pirmininko, prelato J. B. Končiaus knyga
ATSIMINIMAI IŠ BALFO VEIKLOS
404 dideli puslapiai, daug nuotraukų.
Kieti viršeliai \$4.00, minkšti — \$3.00.

Idomi knyga kiekvienam lietuviui, ypač tremtiniui. Geriausia dovana globėjui, siuntusiam siuntinius į Vokietiją ir kitas tremties vietas. Knygą pasiūsiame adresu, jei pasiūsite čekį arba Money Orderį tokiu adresu:

NAUJENOS
1739 So. Halsted Street, Chicago, Illinois 60608

Los Angeles miestui vis plečiantis, į jo pakraščius dažnai užklysta laukiniai gyvulėliai, paklydę paukščiai, net gyvatės. Miestas įsteigė agentūrą, kuri tokius svečius išgabena helikopteriu į Los Angeles Valstybinį mišką. Helikopteris skrenda kartą per savaitę.